NİYAZİ

Pyeslər
piano üçün

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi
Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyi
Niyazinin Mənzil Muzeyi

Министерство Культуры Азербайджанской Республики
Государственный Музей Музыкальной Культуры Азербайджана
Квартира-музей Ниязи

YOXLANIB
200 8 il

NİYAZİ

НИЯЗИ

PYESLƏR

piano üçün

ПЬЕСЫ

для фортепиано

BAKI - 2005
БАКУ - 2005

İNV. № 017154
KİTABXANASI

TƏRTİBÇİ-REDAKTOR

ALLA BAYRAMOVA

СОСТАВИТЕЛЬ-РЕДАКТОР

АЛЛА БАЙРАМОВА

© Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti
Dövlət Muzeyi

© Государственный Музей
Музыкальной Культуры Азербайджана

ÖN SÖZ

Görkəmli Azərbaycan dirijoru və bəstəkarı Niyazi Tağızadə-Hacıbəyovun (1912-1984) bəstəkarlıq irsində ən az tanınmış əsərləri piano üçün pyeslərdir. Musiqi ədəbiyyatında onun piano əsərləri haqqında məlumat yalnız L.V.Karaqiçevanın "Niyazi" kitabında (1959) verilmişdir. Bu məlumata əsasən Niyazinin ilk əsərlərindən olan "Od içində" piano poeması və talış mövzusunda silsilə piano pyesləri 1930-cu illərin əvvələrində yazılmışdır. Təəssüf ki, onlar bizə gəlib çatmamışdır. Lakin Maestronun arxivi üzərində iş aparılarkən əvvəllər adı heç bir yerdə çəkilməyən piano üçün digər əsərlərin əlyazmaları aşkar edilmişdir. İlk dəfə olaraq adsız pyesin əlyazması ilə pianoçu Rəna Rzayeva rastlaşmış, Niyazinin həyat yoldaşı Həcər Tağızadənin icazəsi ilə köçürmüş və öz repertuarına daxil etmişdir.

Həcər xanımın vəfatından sonra Niyazinin mənzilində xatirə muzeyi təşkil olundu. Muzeyin əməkdaşları not əlyazmalarını araşdırarkən Niyazinin 1929-1950-ci illərdə yazdığı bir sıra piano əsərlərinin müəllif əlyazmalarını, o cümlədən R. Rzayevanın əvvəllər köçürdüyü "*Miracle*" - möcüzə (ingiliscə) pyesi də aşkar etmişlər. XX əsrin birinci yarısında gənc bəstəkarın əsərləri ilə tanışlıq faktı özü bir möcüzədir. Bu, Niyazinin çoxşaxəli istedadın yeni cəhətlərini açıb göstərir.

Piano üçün pyeslər ilk dəfə olaraq AMMDM-də və həmin muzeyin filiallarından biri olan Niyazinin mənzil muzeyində ifa olunmuşdur.

Hazırki muzey nəşri Niyazinin piano əsərlərinin ilk nəşridir.

Bu iş, Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi və Niyazinin pyeslərini öz konsert proqramlarına, pedaqoji təcrübələrinə daxil etməyə çalışan musiqiçi-ifaçıların və müəllimlərin inadlı xahişlərinə əsasən həyata keçirilmişdir.

Alla Bayramova,
Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti
Dövlət Muzeyinin direktoru

ПРЕДИСЛОВИЕ

Из всего композиторского наследия выдающегося азербайджанского дирижера и композитора Ниязи Тагизаде-Гаджибекова (1912–1984) наименее известны его фортепианные сочинения. Лишь единожды представленная им информация о пробах фортепианного сочинительства появилась в музыковедческой литературе – в книге Л. В. Карагичевой "Ниязи" 1959 г. Согласно ей, одними из первых произведений Ниязи были написанные в начале 1930-х гг. фортепианная поэма "В огне" и цикл фортепианных пьес на талышские темы. К сожалению, они не сохранились. Однако работа над архивом Маэстро привела к выявлению рукописей других его сочинений для фортепиано, ранее нигде не упомянутых. Первой на рукопись безымянной пьесы наткнулась пианистка Рена Рзаева, которая, переписав ее с позволения вдовы Ниязи Хаджар Тагизаде, включила ее в свой репертуар.

После смерти Хаджар ханум в квартире Ниязи был организован музей его памяти. Разбирая нотные рукописи, работники музея обнаружили, в частности, авторские рукописи нескольких фортепианных произведений Ниязи 1929-1950-х гг., в том числе, и пьесу, ранее переписанную Р. Рзаевой и озаглавленной ею "*Miracle*" – чудо (англ.). Чудом является и сам факт знакомства с произведениями юного и молодого композитора, созданными в первой половине прошлого столетия, по-новому раскрывающими многогранный талант Ниязи. Впервые они были исполнены в Государственном Музее Музыкальной Культуры Азербайджана и одном из его филиалов – Квартире-музее Ниязи.

Данное музейное издание является первой публикацией сочинений Ниязи для фортепиано, осуществленной при поддержке Министерства культуры Азербайджанской Республики и согласно настоятельным просьбам музыкантов – исполнителей и преподавателей, стремящихся включать их в свои концертные программы и педагогическую практику.

Алла Байрамова,
директор Государственного Музея
Музыкальной Культуры Азербайджана

ETÜD

("Zarafat")

1929

ЭТЮД

("Шуточка")

1929

NİYAZİ
(Niyazi TAĞIZADƏ-HACIBƏYOV)
НИЯЗИ
(Ниязи ТАГИЗАДЕ-ГАДЖИБЕКОВ)

Redaktəsi Ü. Hacıbəyovanındır
Редакция У. Гаджибековой

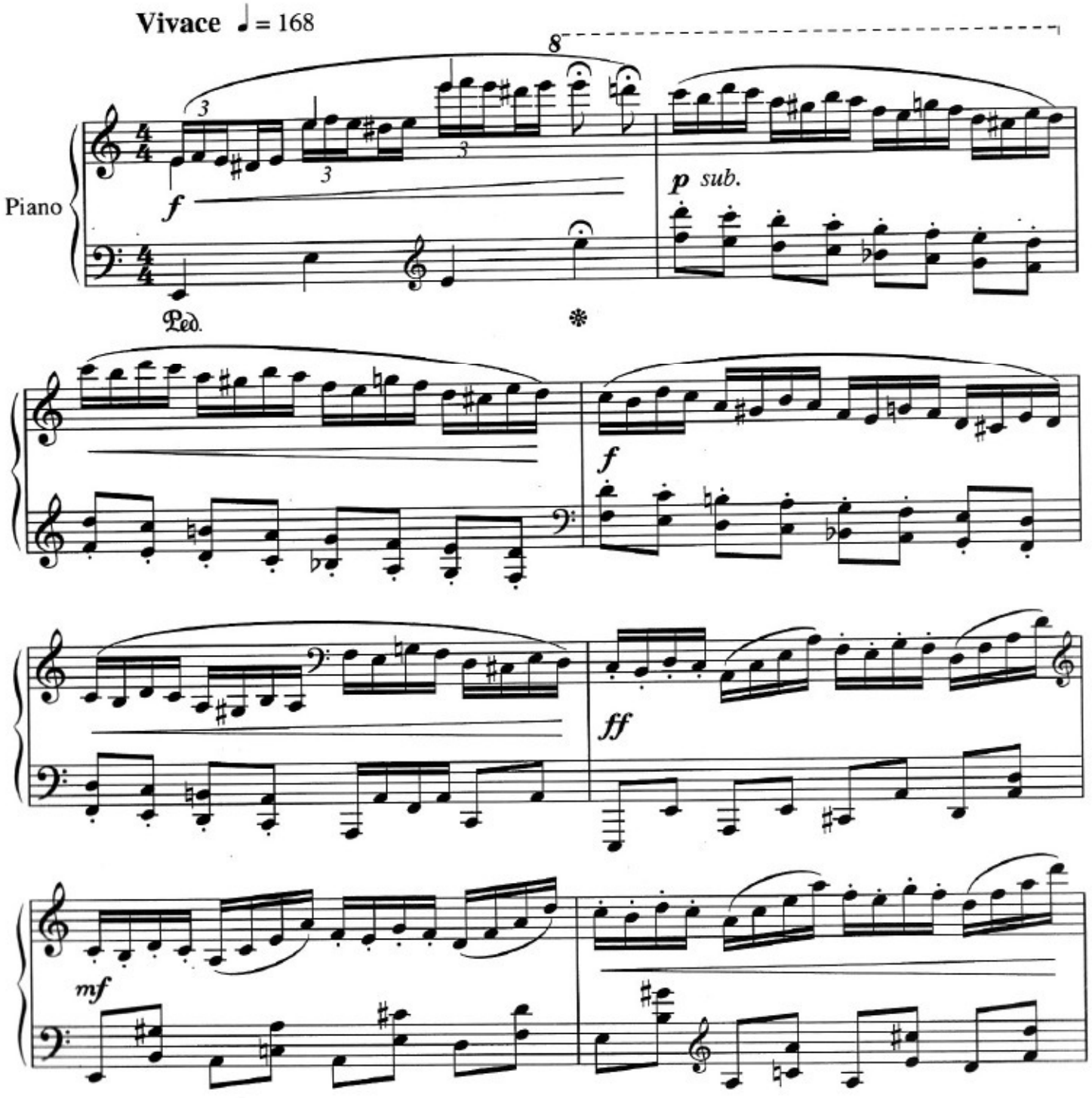

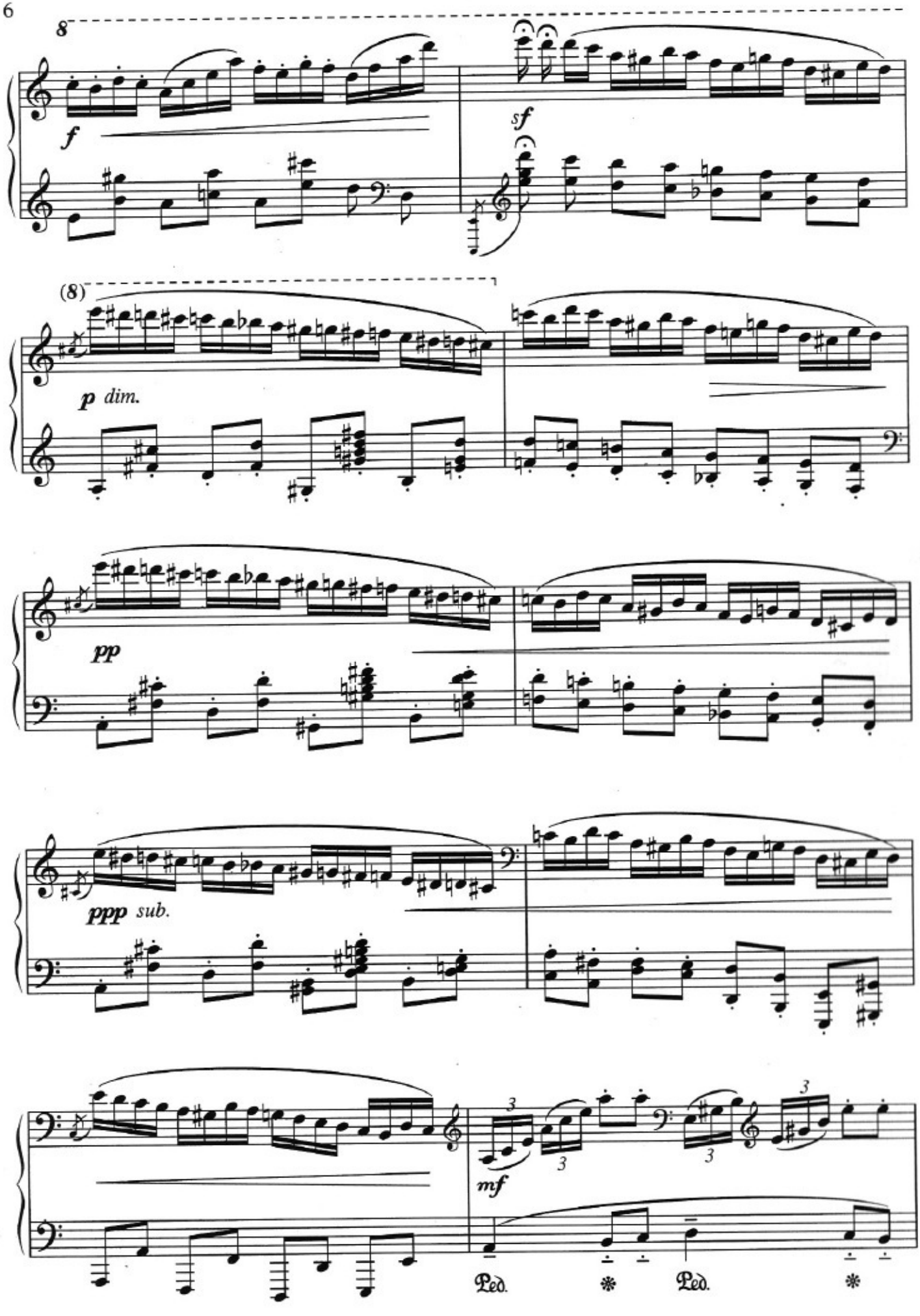
8
f
sf
(8)
p dim.
pp
ppp sub.
mf
Ped.
Ped.

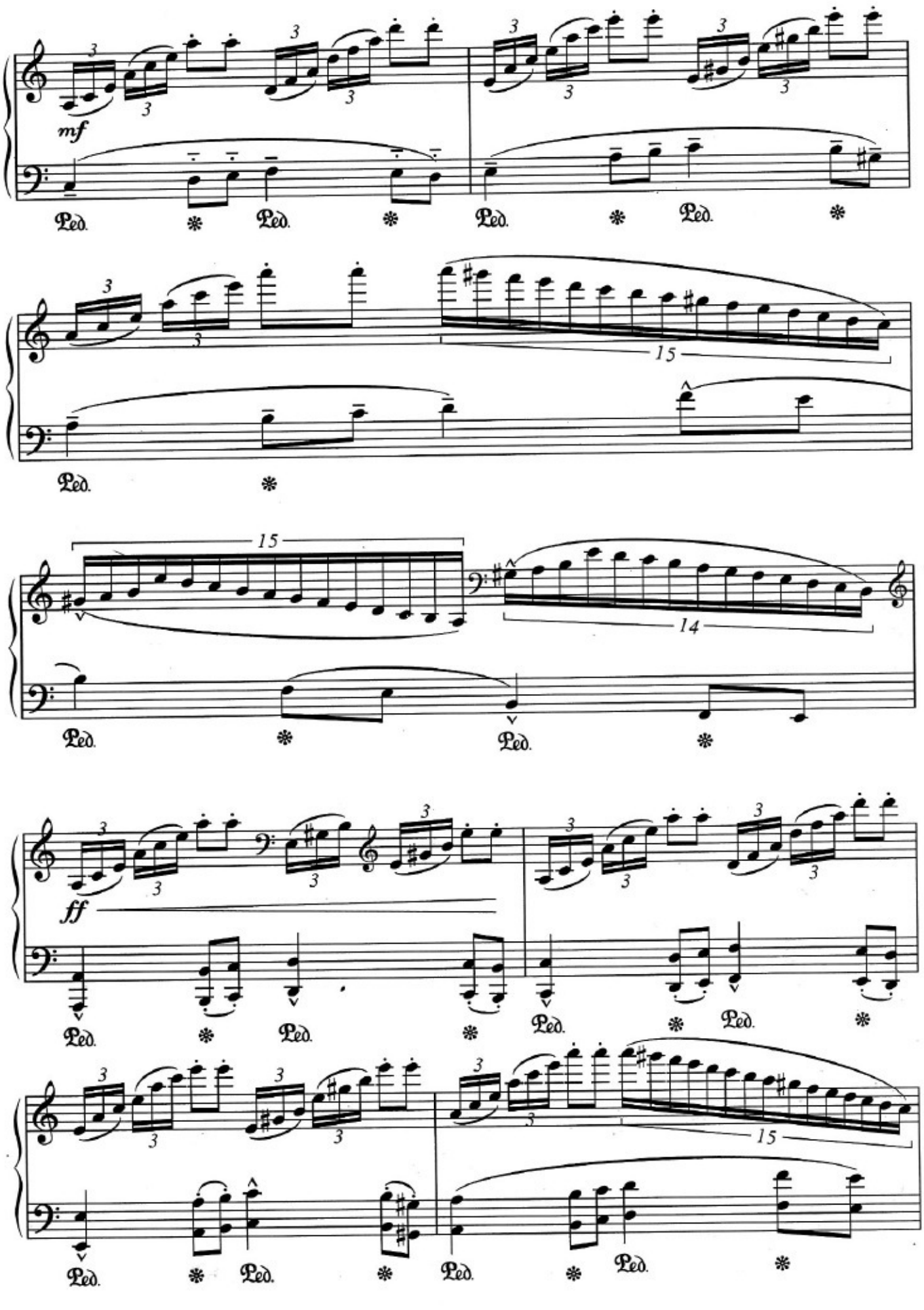
mf
Ped.
15
14
ff

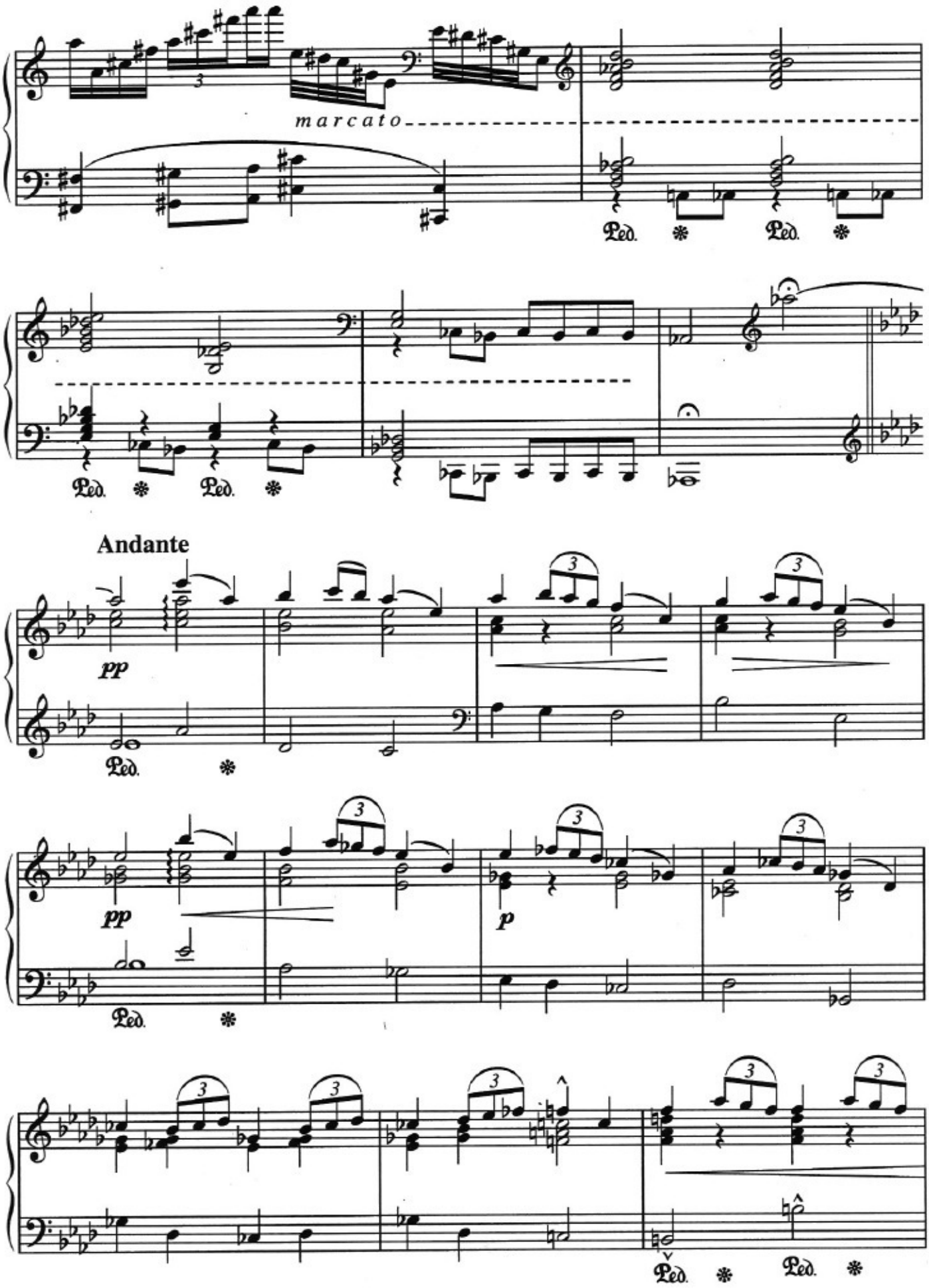
marcato
Ped.
Andante
pp
p

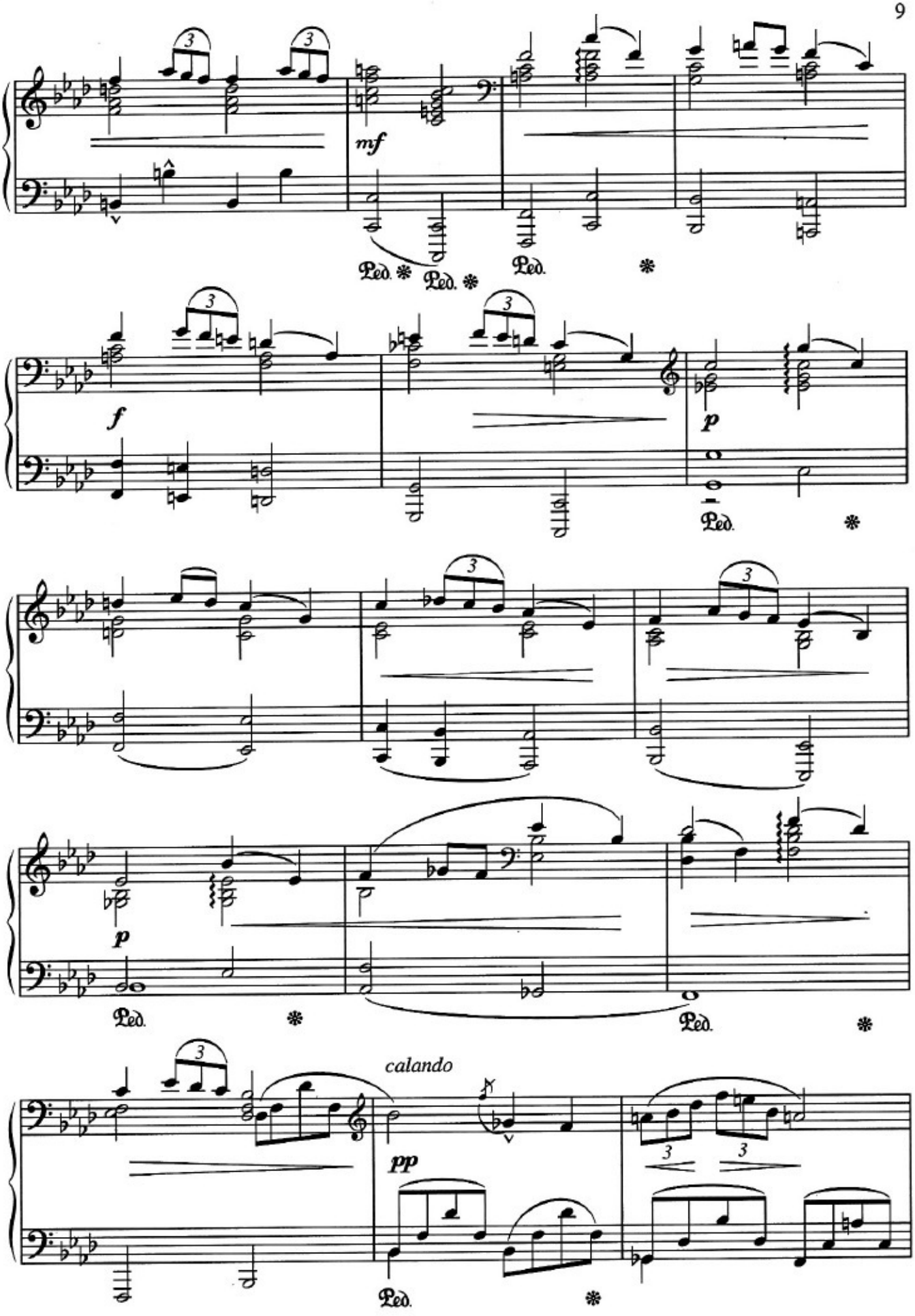
mf
Ped.
f
p
Ped.
p
Ped.
Ped.
calando
pp
Ped.

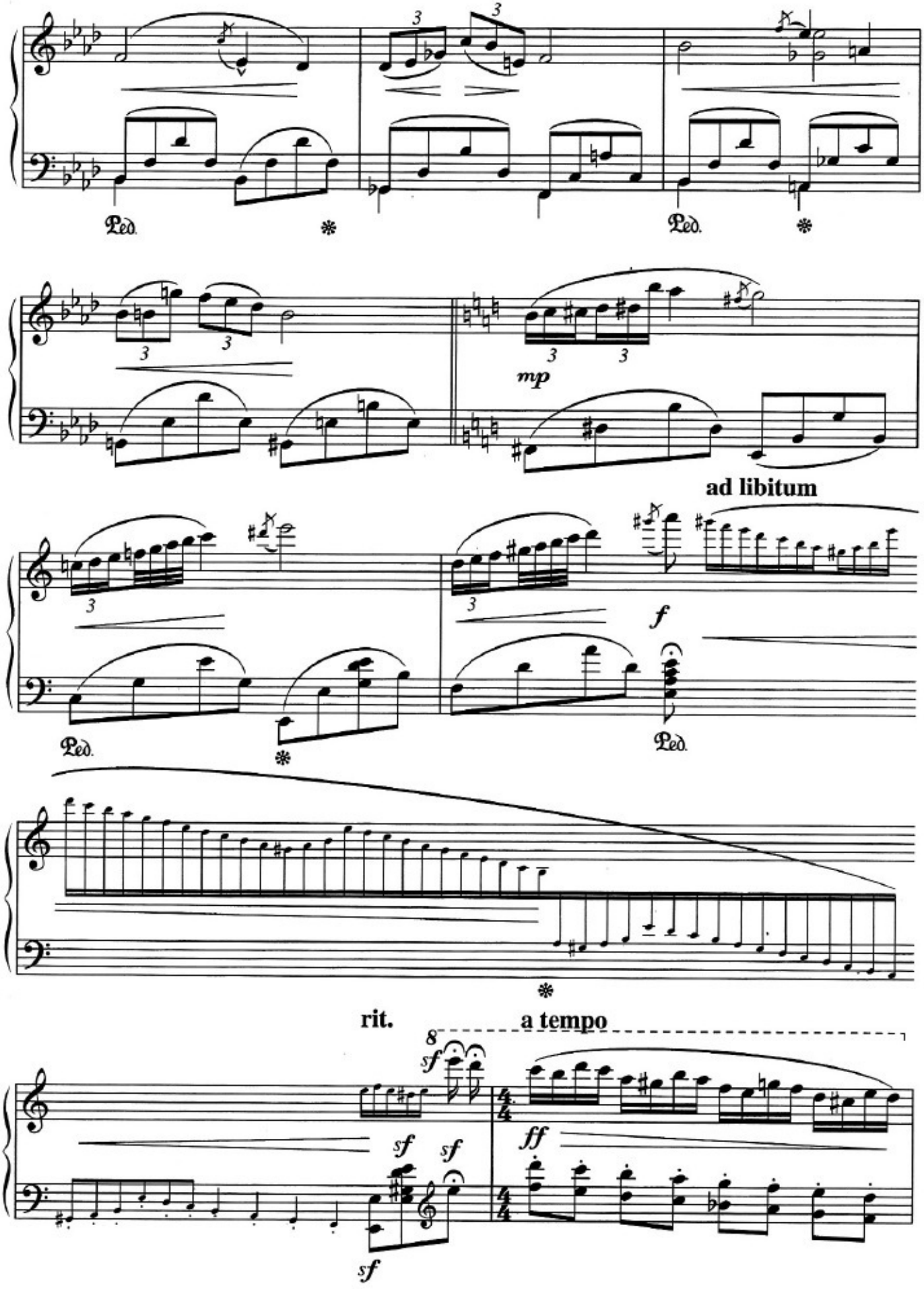
Ped.
Ped.
mp
ad libitum
f
Ped.
Ped.
rit.
a tempo
sf
sf
sf
sf
ff

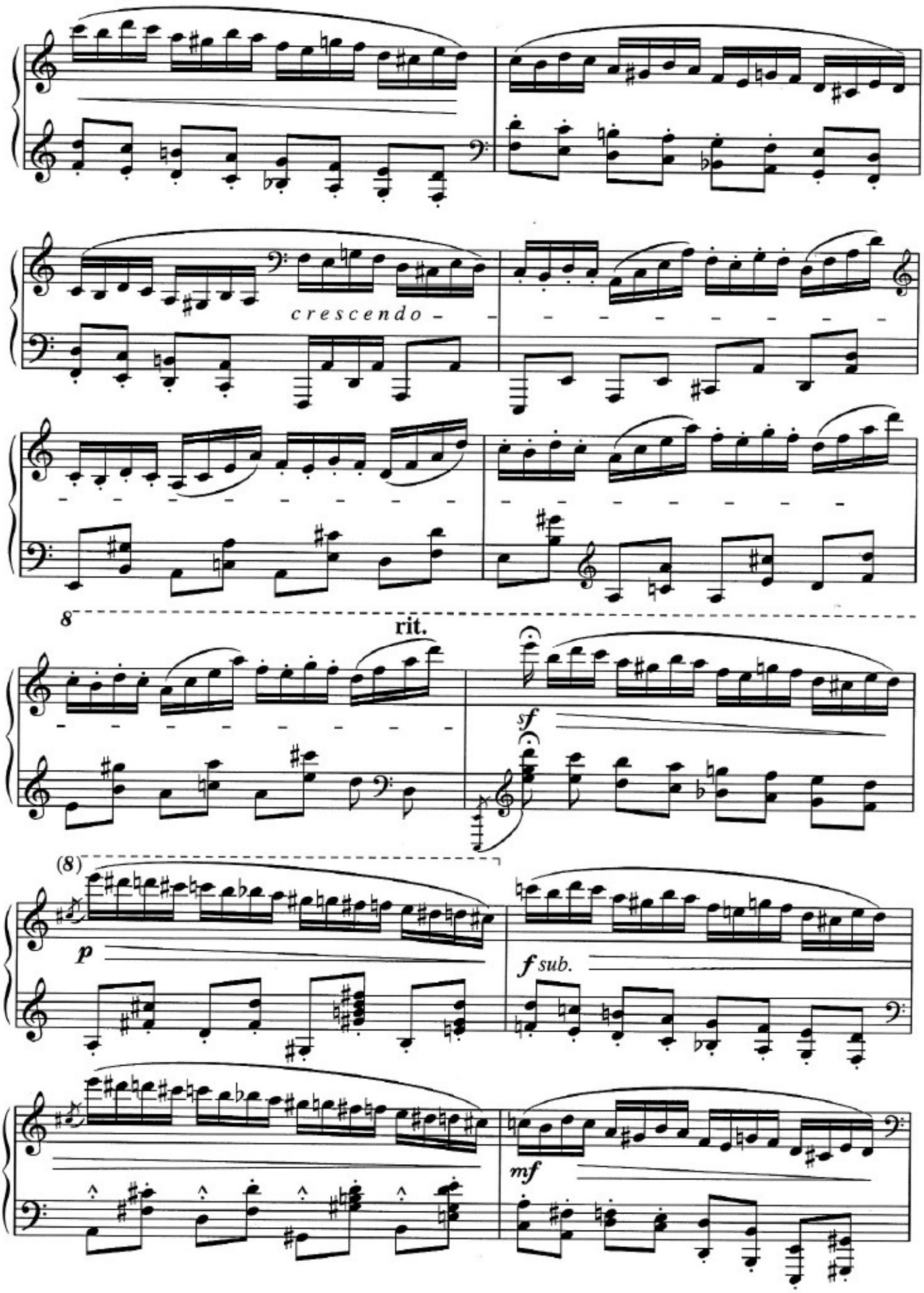
crescendo
8
rit.
sf
(8)
p
f sub.
mf

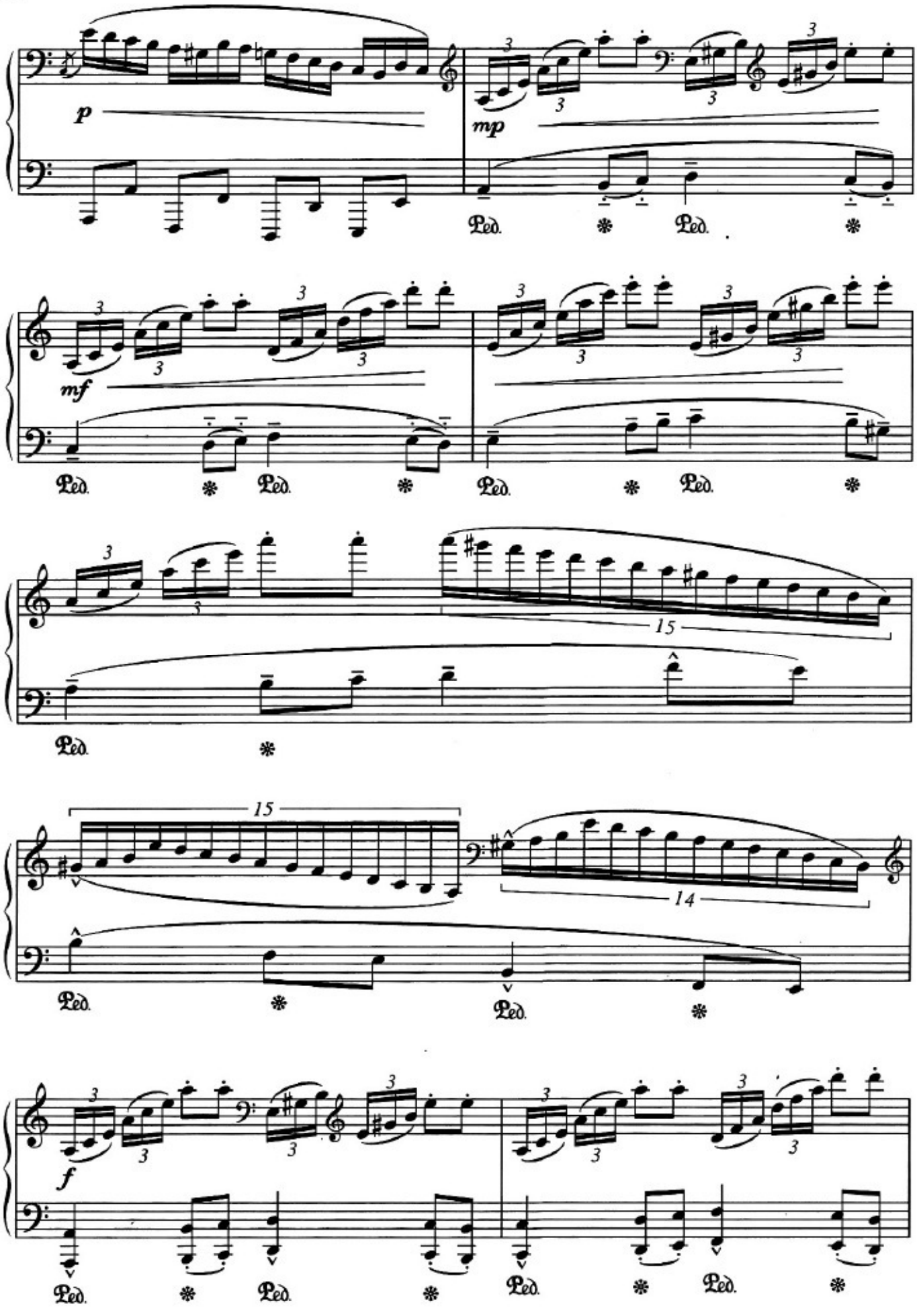
p
mp
mf
15
15
14
f
Ped.

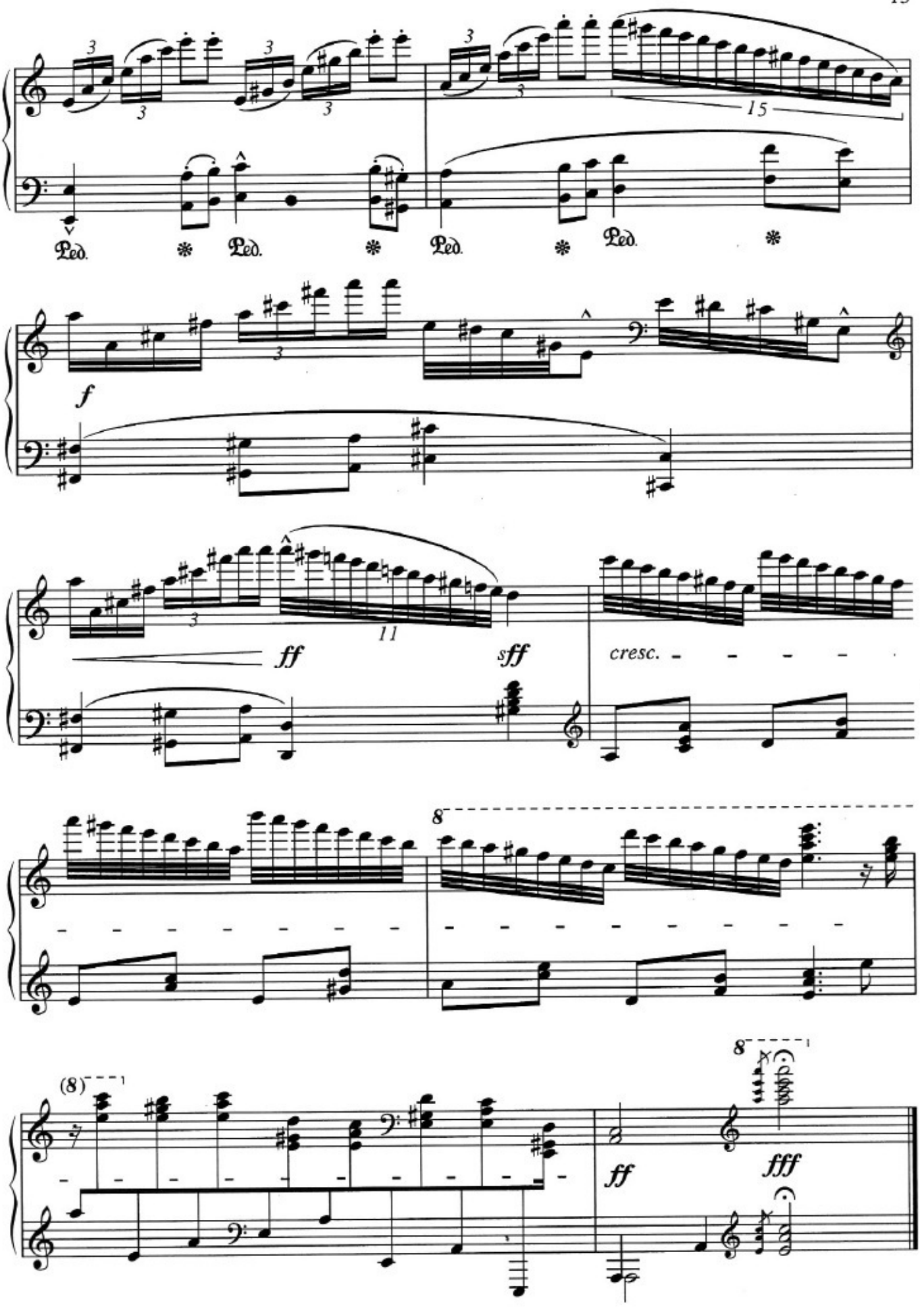
15
Ped.
Ped.
Ped.
Ped.
f
11
ff
sff
cresc.
8
(8)
8
ff
fff

SKERTSO

1929

СКЕРЦО

1929

Redaktəsi Ü. Hacıbəyovanındır
Редакция У. Гаджибековой

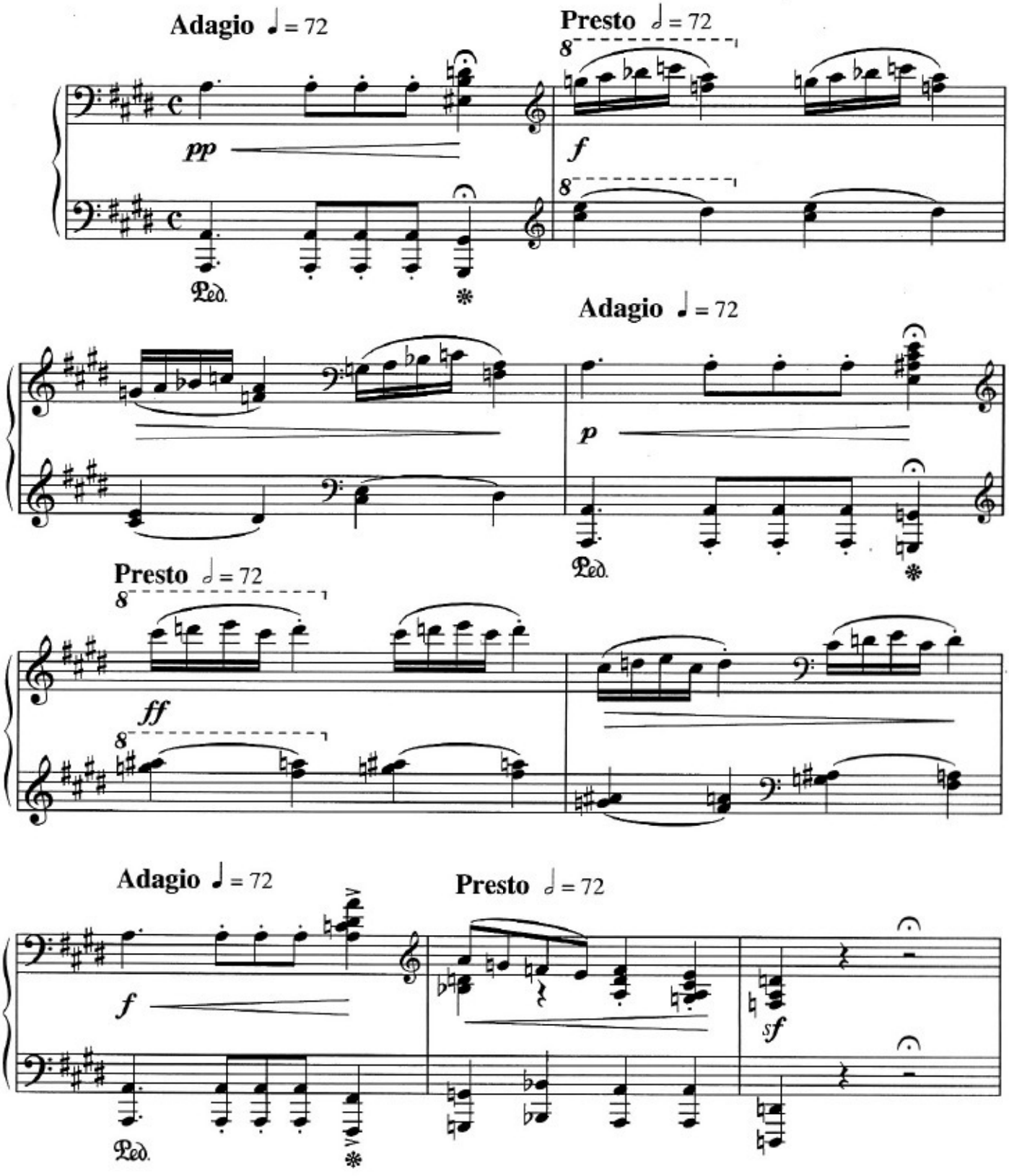

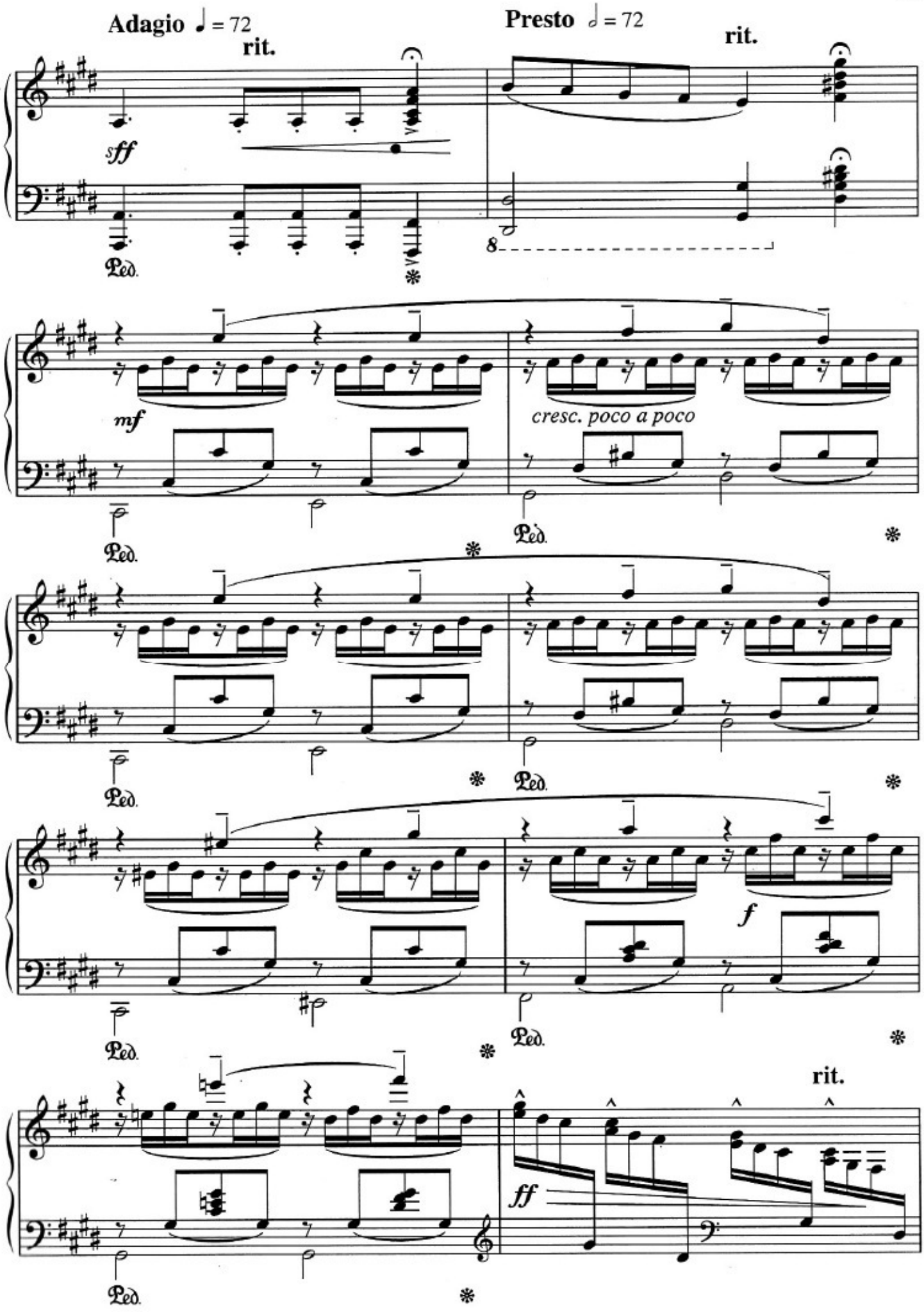
Adagio ♩ = 72
rit.
sff
Ped.
Presto 𝅗𝅥 = 72
rit.
8
mf
cresc. poco a poco
f
rit.
ff

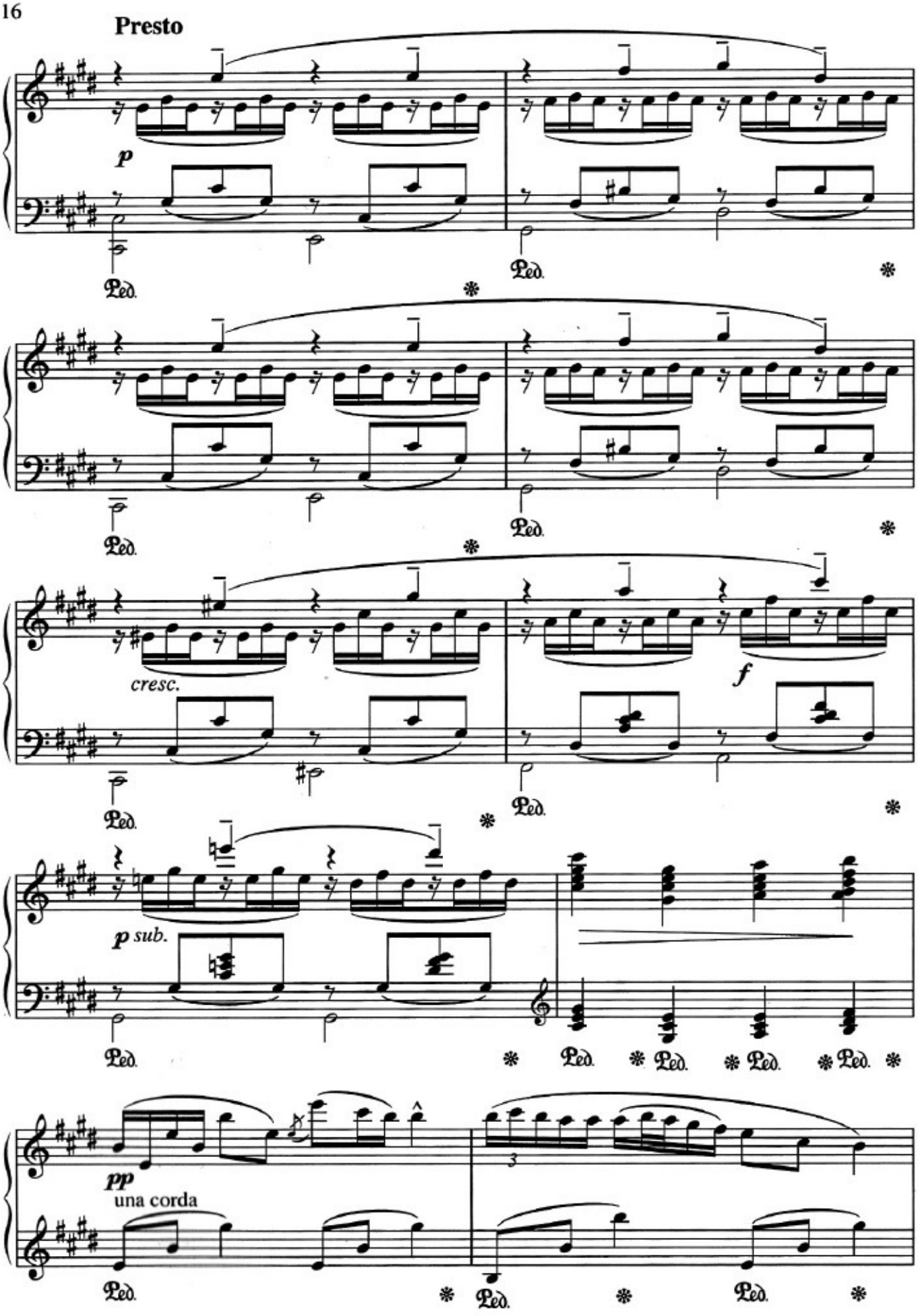
Presto
p
Ped.
cresc.
f
p sub.
pp
una corda
3

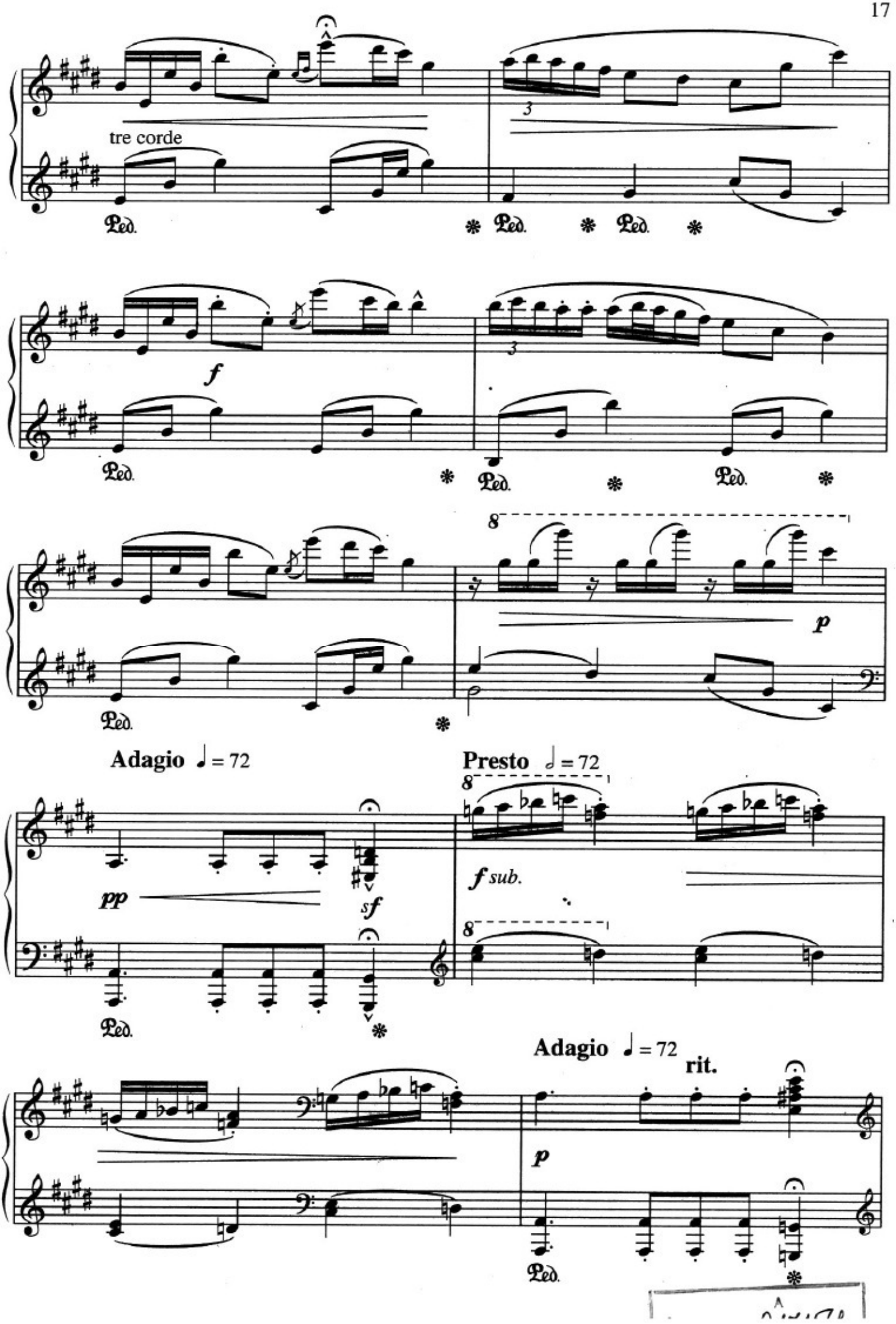
tre corde
Ped.
f
p
Adagio ♩ = 72
Presto ♩ = 72
pp
sf
f sub.
Adagio ♩ = 72
rit.

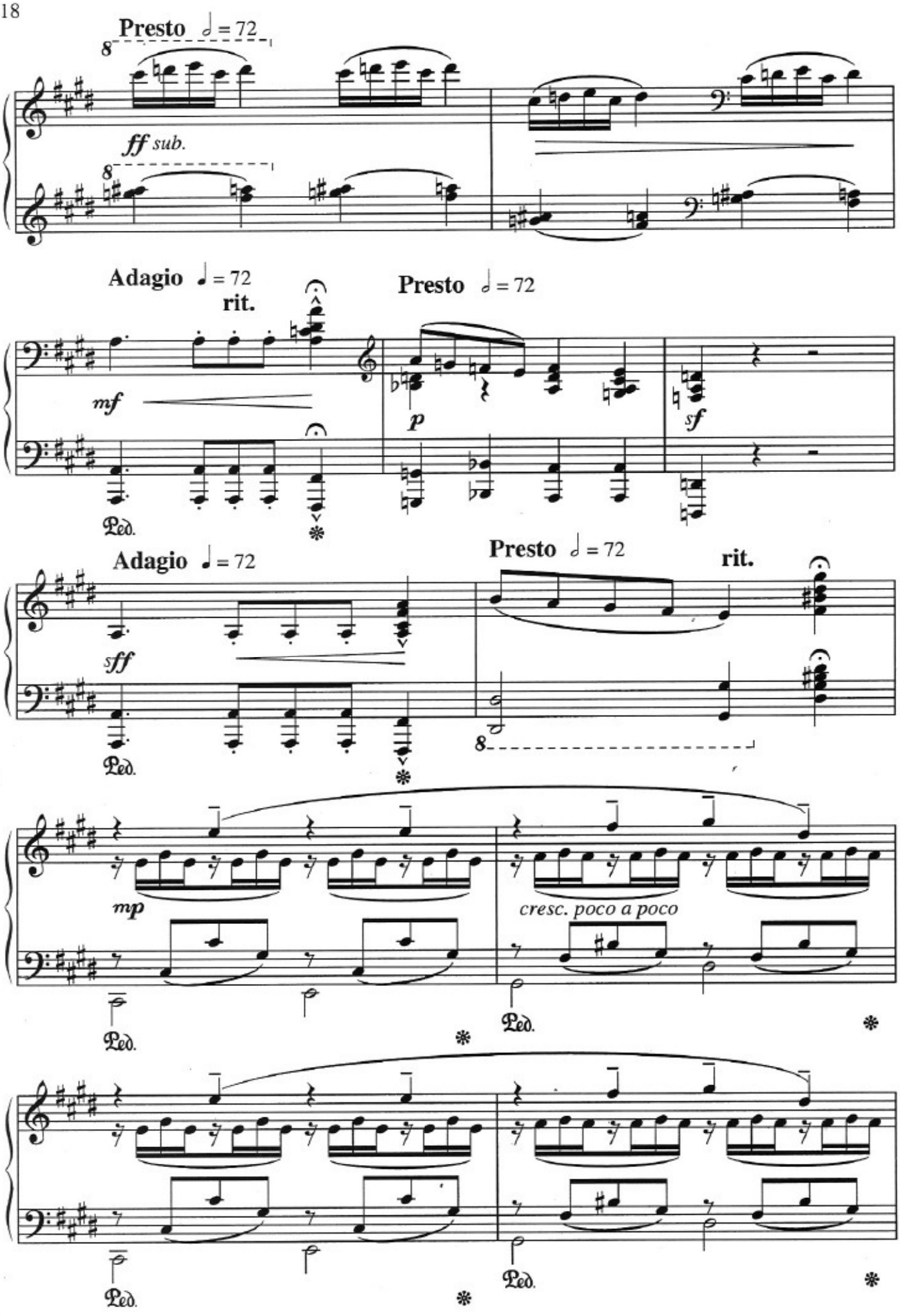
Presto ♩ = 72
8
ff sub.
8
Adagio ♩ = 72
rit.
Presto ♩ = 72
mf
p
sf
Ped.
Adagio ♩ = 72
Presto ♩ = 72
rit.
sff
Ped.
8
mp
cresc. poco a poco
Ped.
Ped.
Ped.

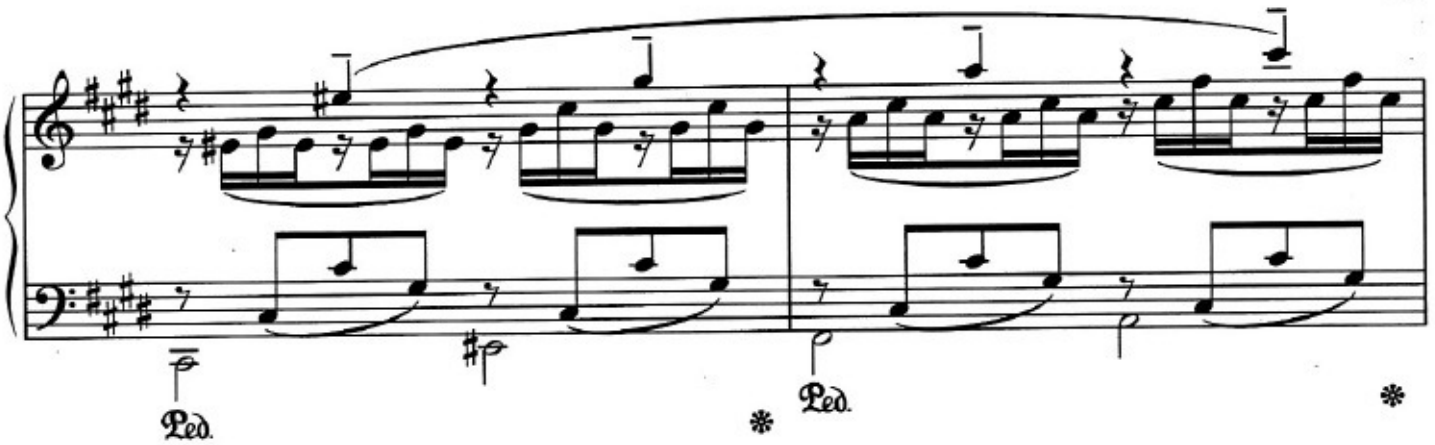
Ped.
Ped.

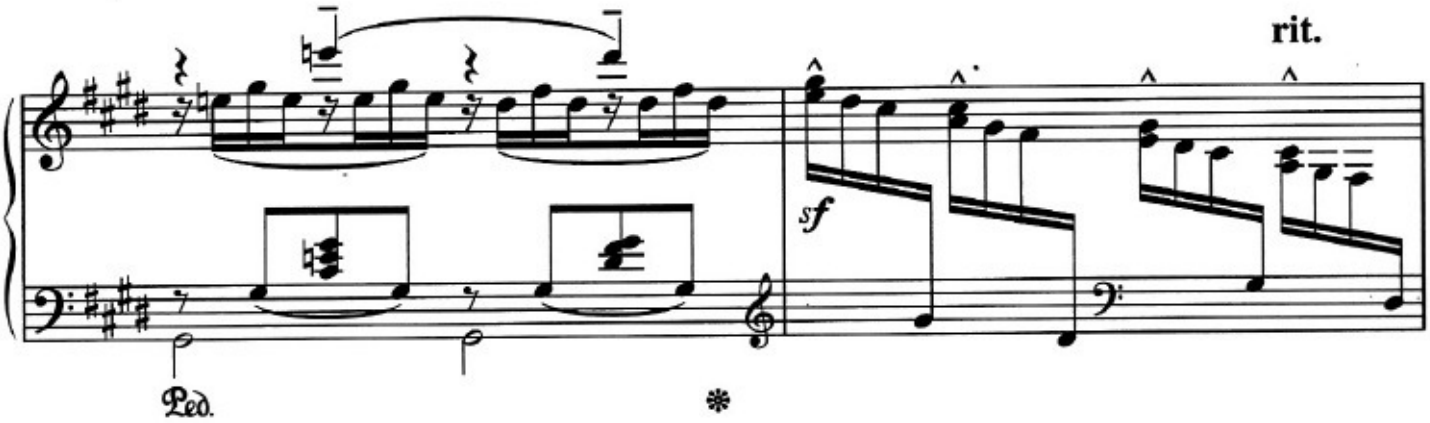
rit.
sf
Ped.

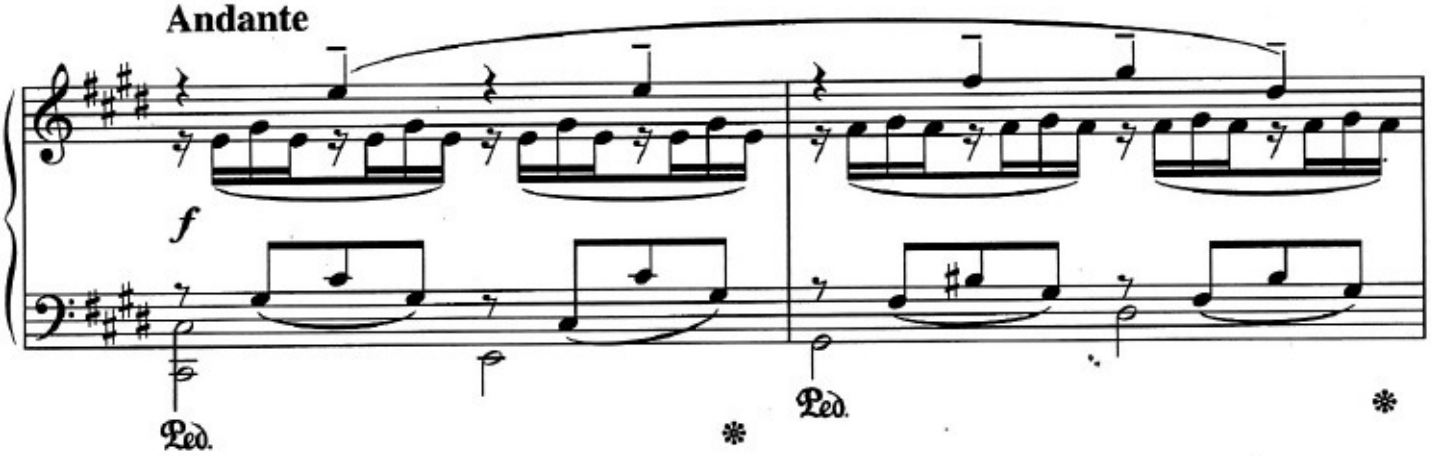
Andante
f
Ped.
Ped.

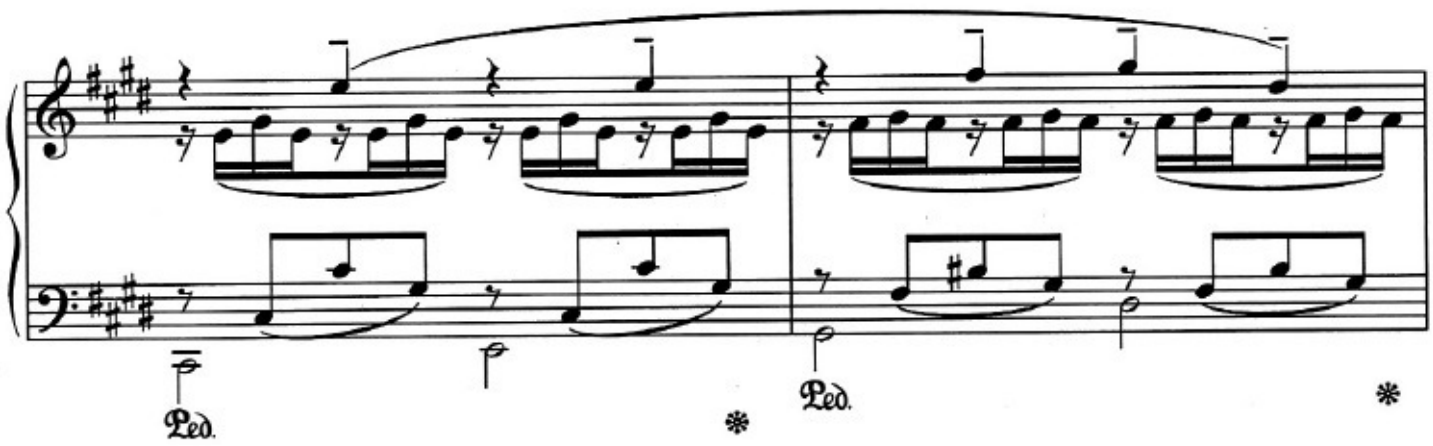
Ped.
Ped.

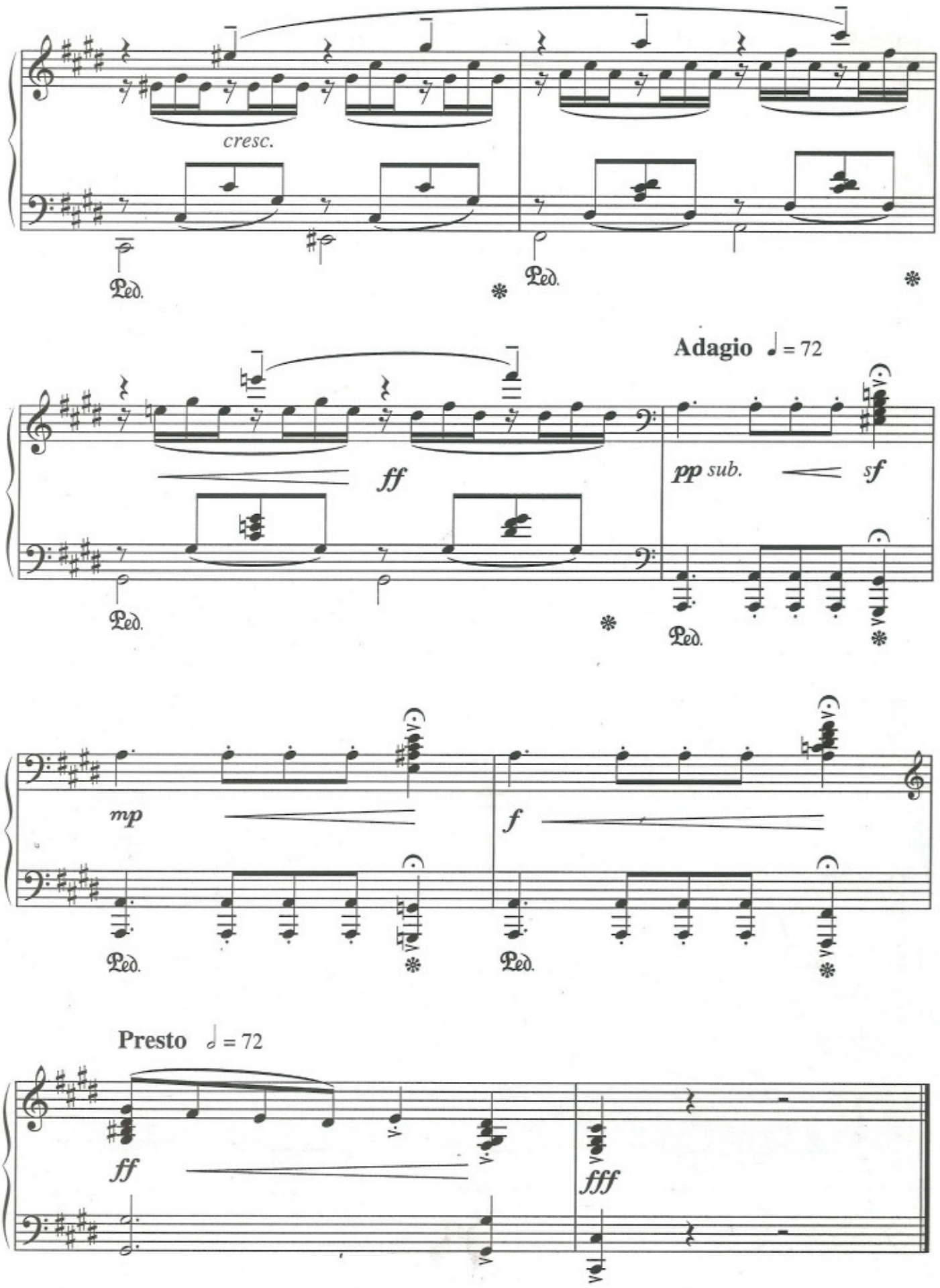
cresc.
Ped.
Ped.
Adagio ♩ = 72
ff
pp sub.
sf
Ped.
Ped.
mp
f
Ped.
Ped.
Presto 𝅗𝅥 = 72
ff
fff

PRELÜD

1934

ПРЕЛЮД

1934

Redaktəsi Ü. Hacıbəyovanındır
Редакция У. Гаджибековой

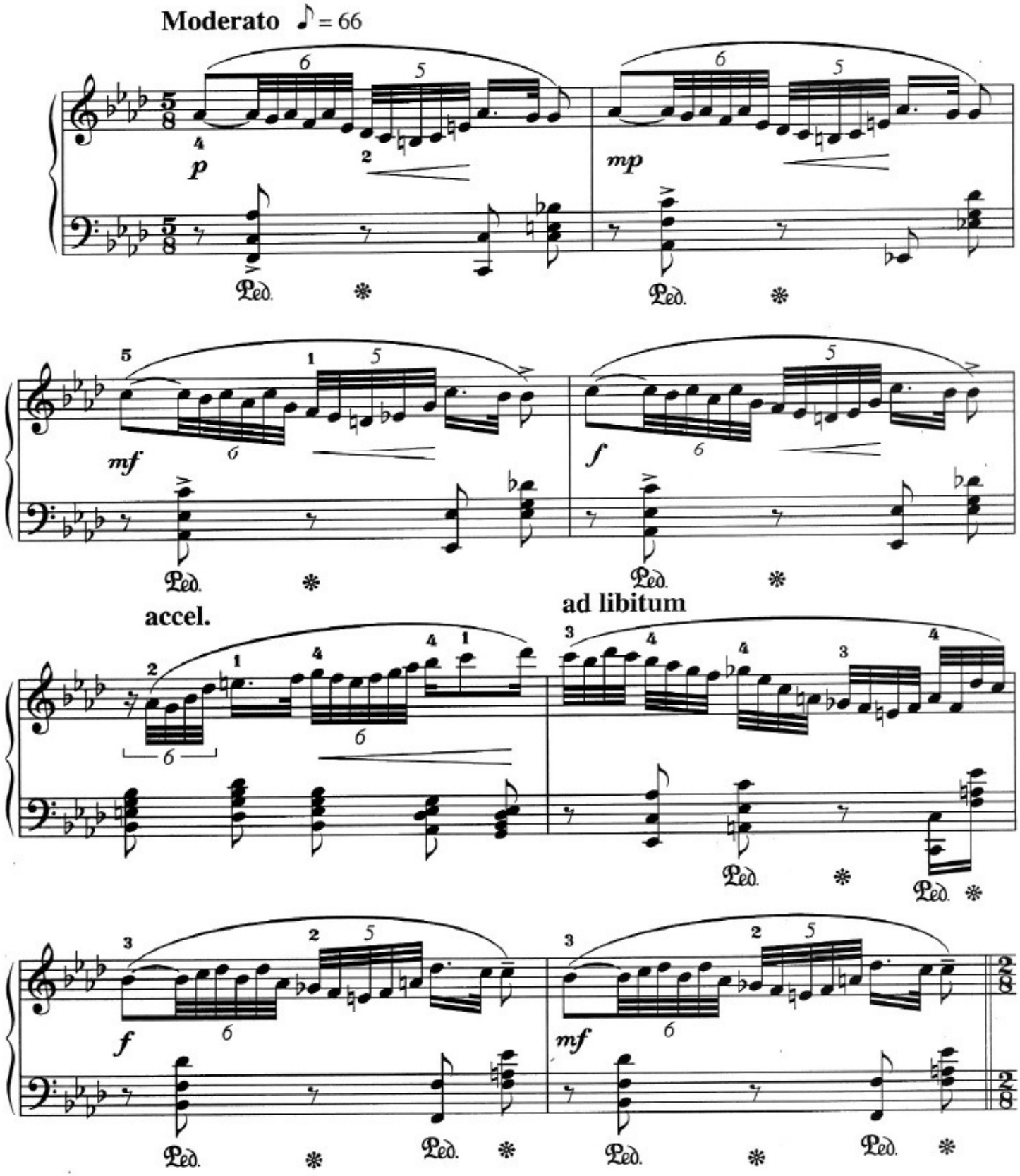

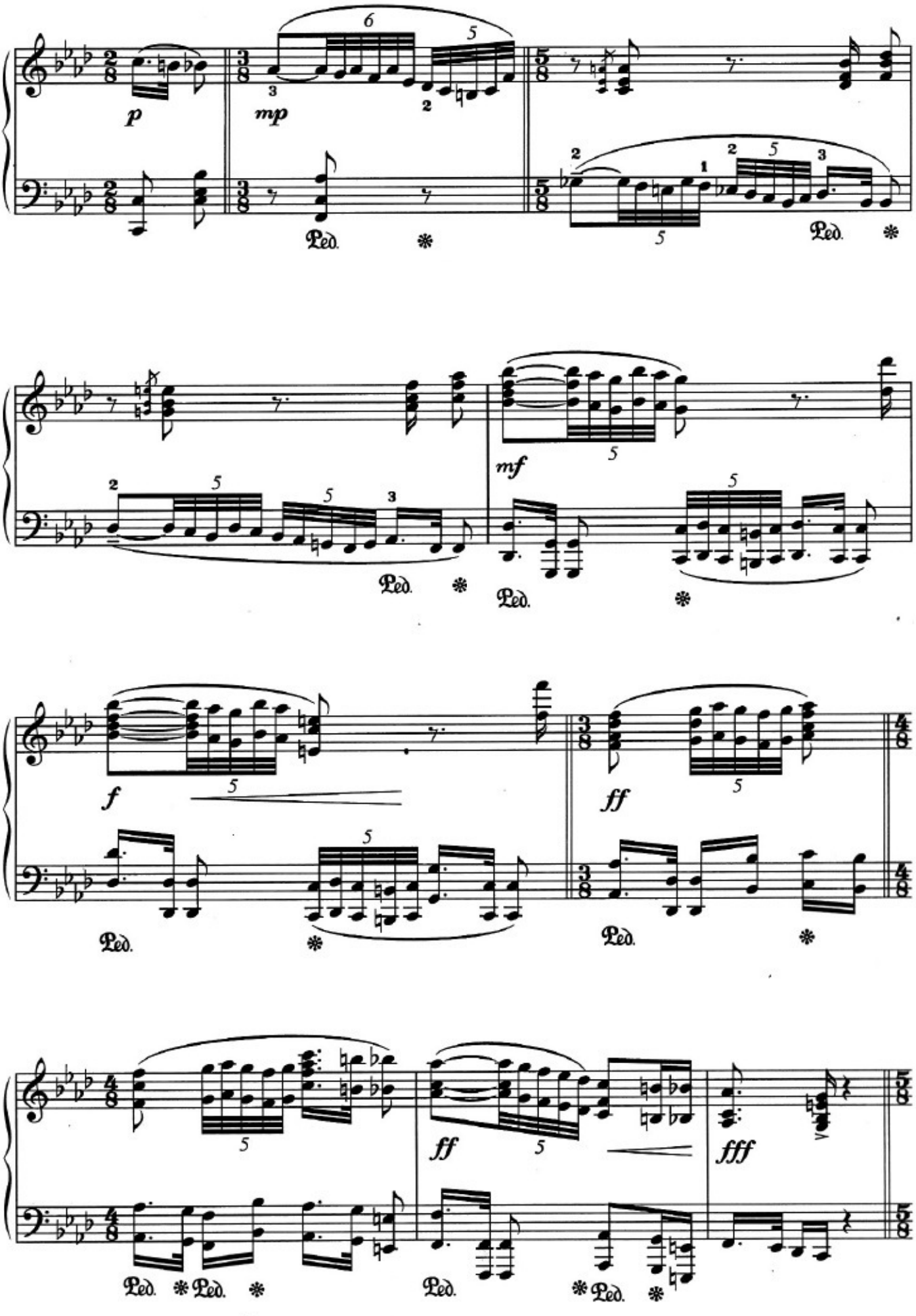
p
mp
mf
f
ff
fff
Ped.

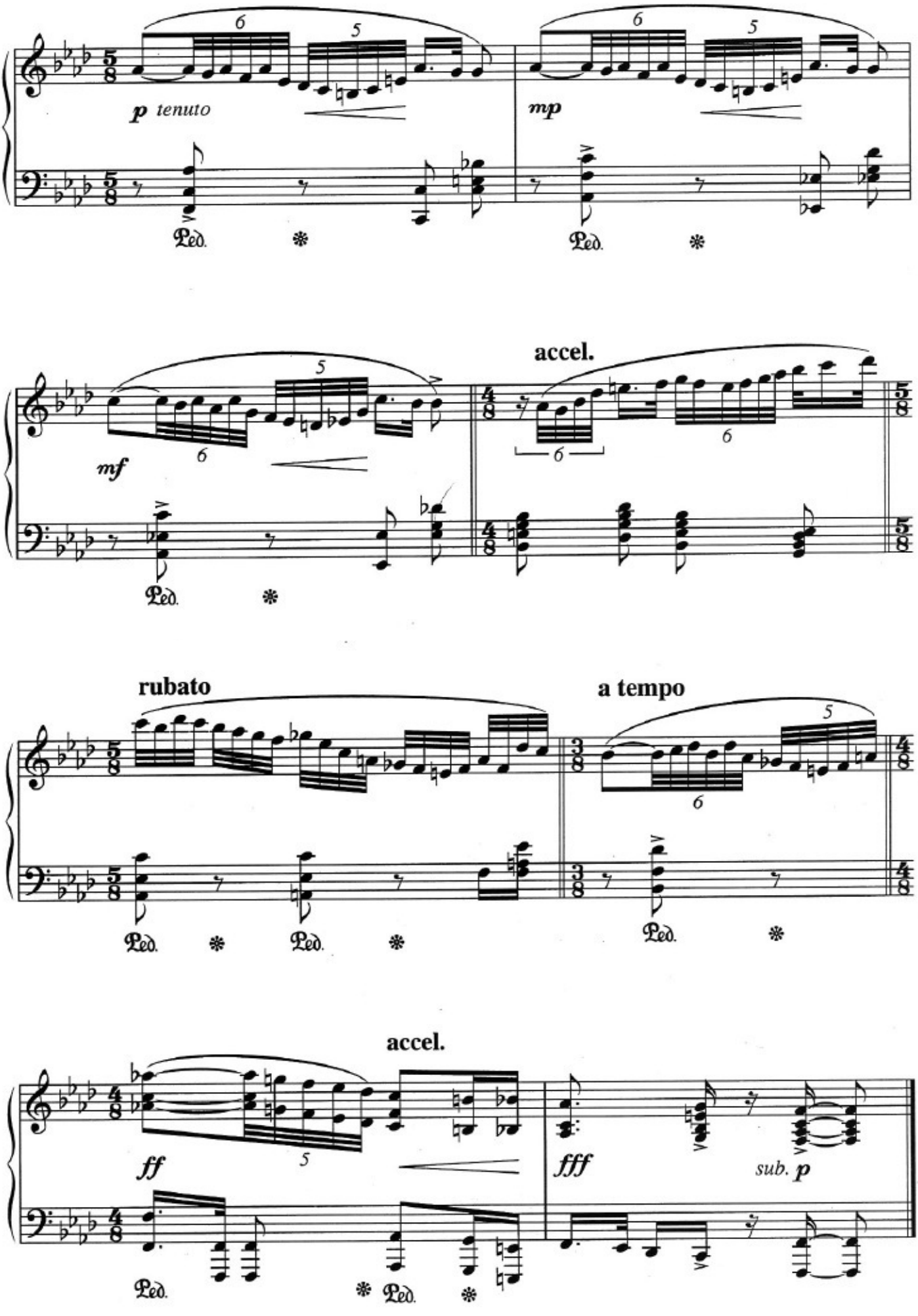
p tenuto
mp
mf
accel.
rubato
a tempo
accel.
ff
fff
sub. p
Ped.

Həcər Kafiyə hədiyyə

RƏQS

1934

Хаджар Кафи посвящается

ТАНЕЦ

1934

Andante

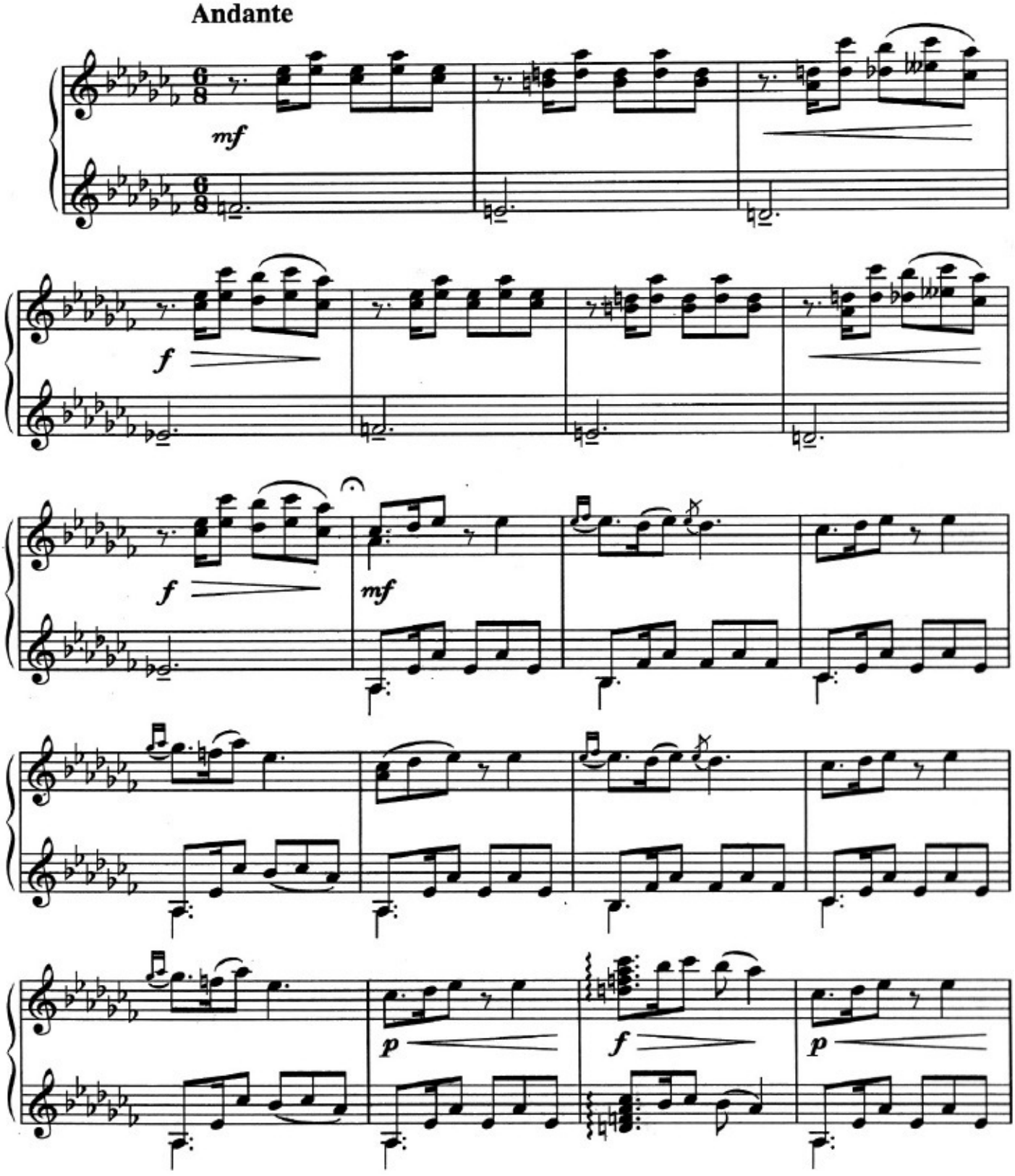

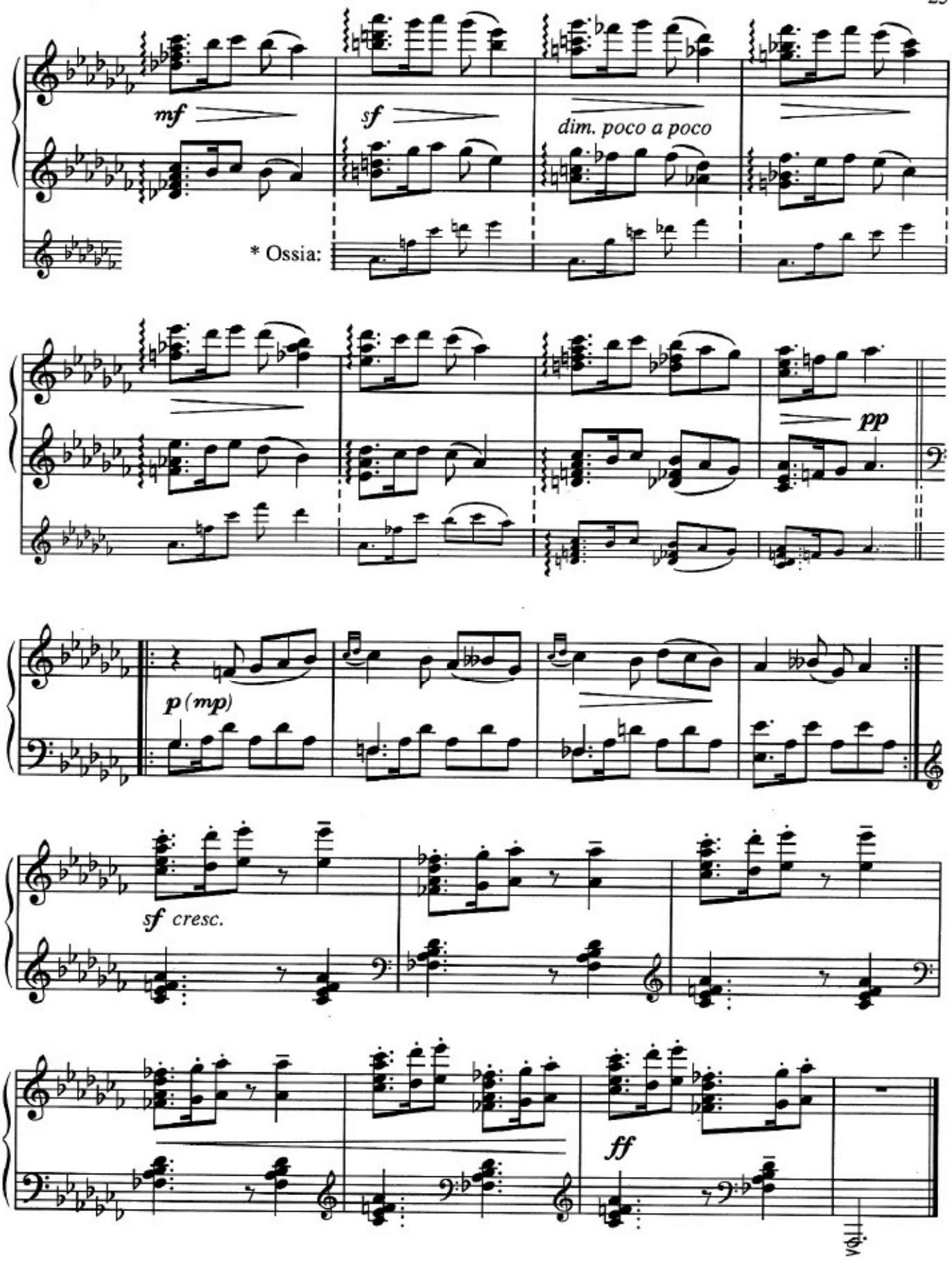

* Müəllifin əlyazmasında göstərilib ki, ifa zamanı bu variantdan istifadə daha qənaətbəxşdir.
* *Как отмечено автором в рукописи, желательно исполнять указанный вариант.*

“Almas” kinofilminə musiqidən fraqmentlər

1935

Фрагменты из музыки к кинофильму “Алмас”

1935

I

Andantino

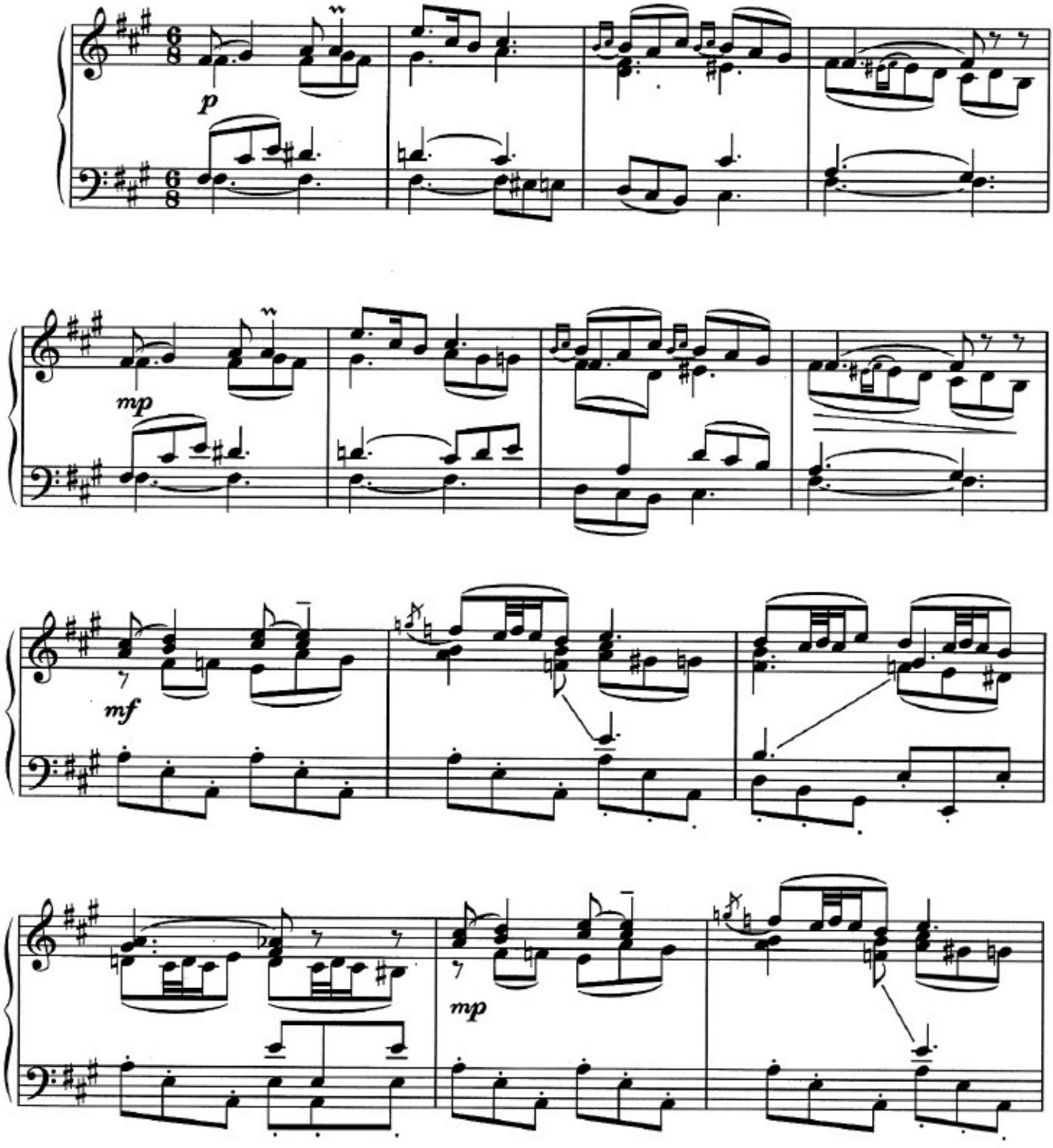

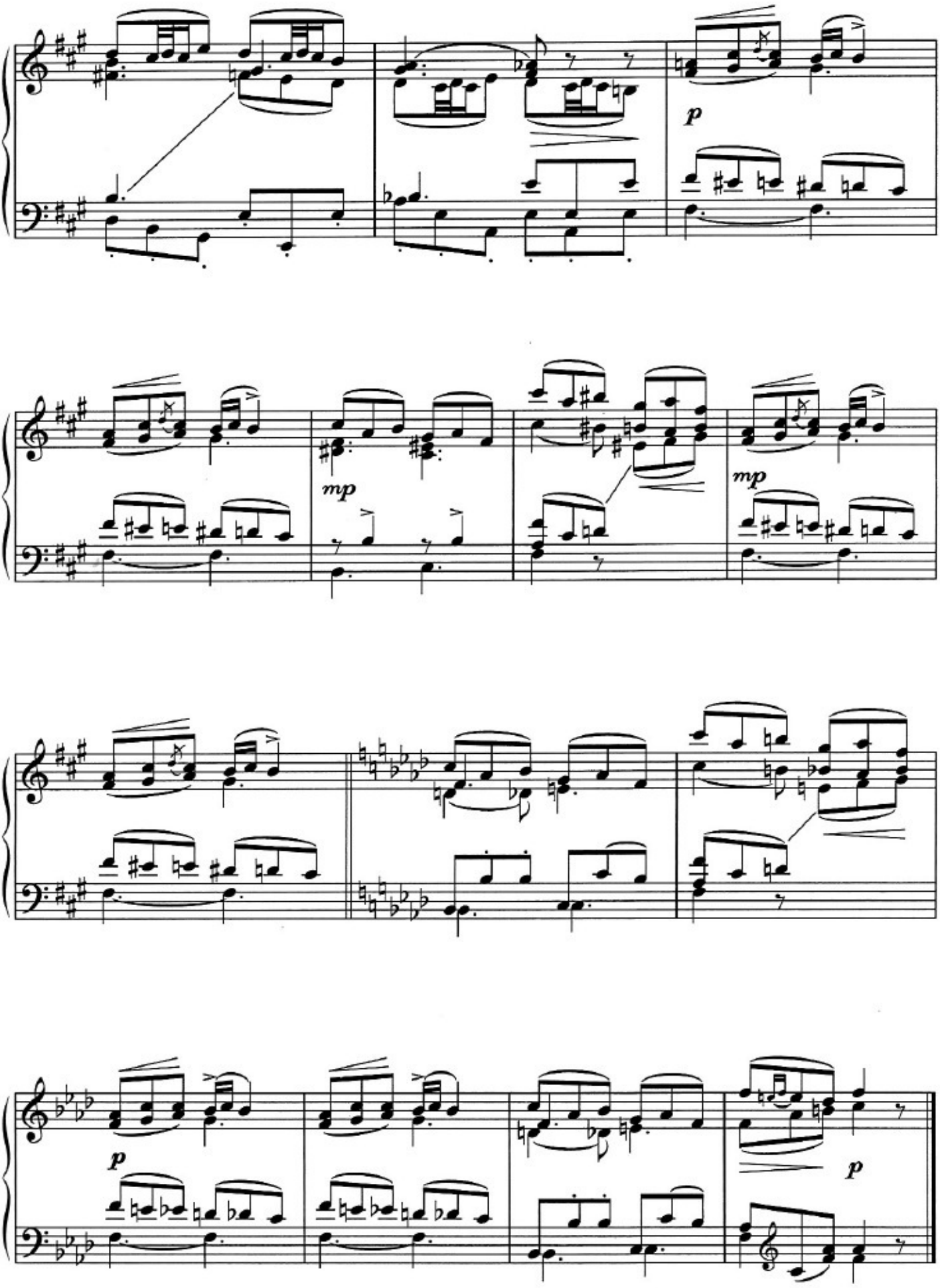
p
mp
mp
p
p

II

Moderato

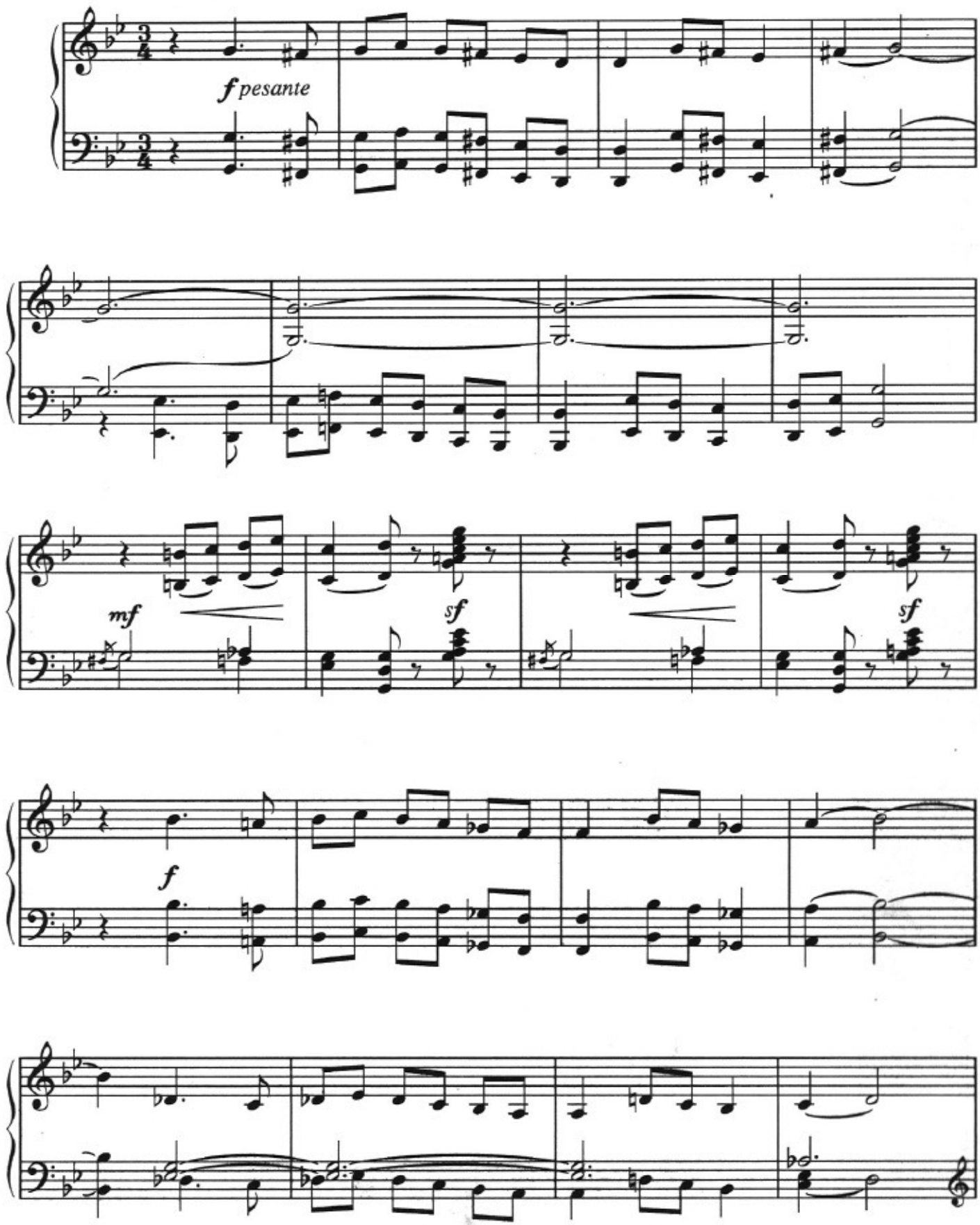

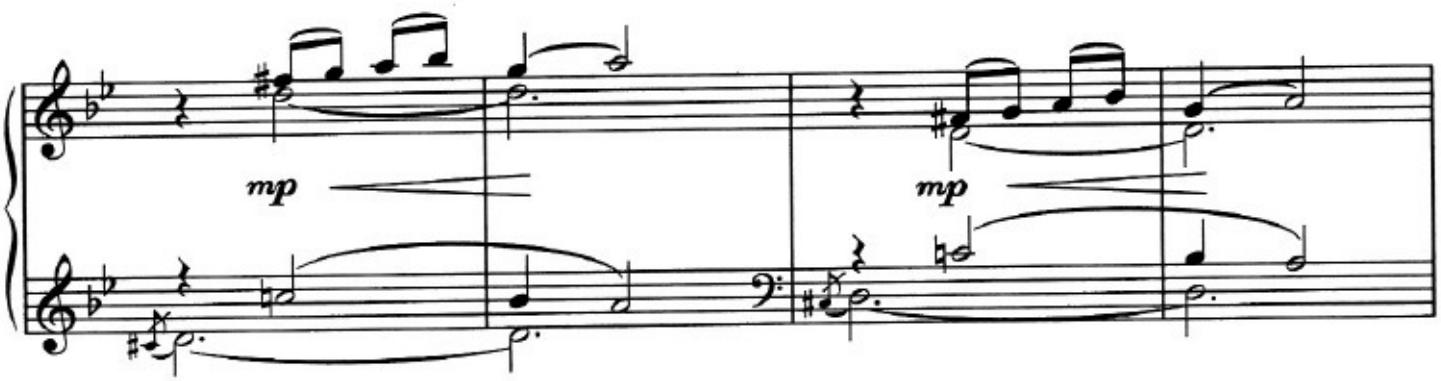
mp
mp

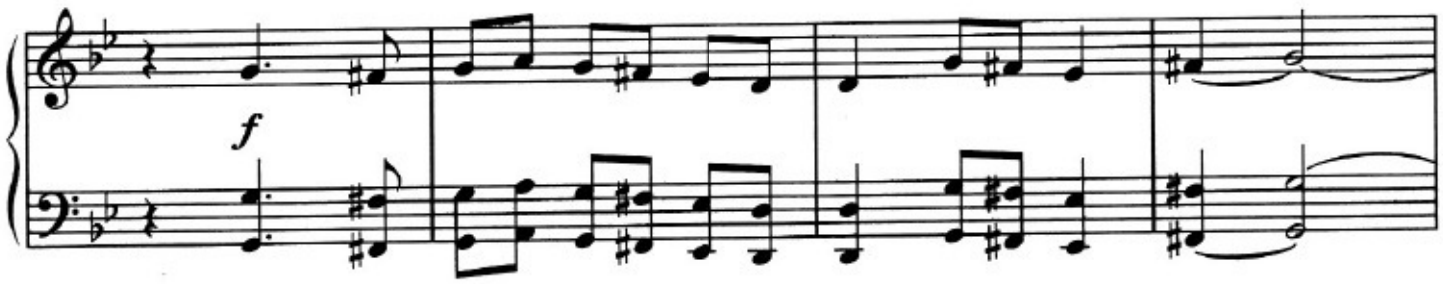
f

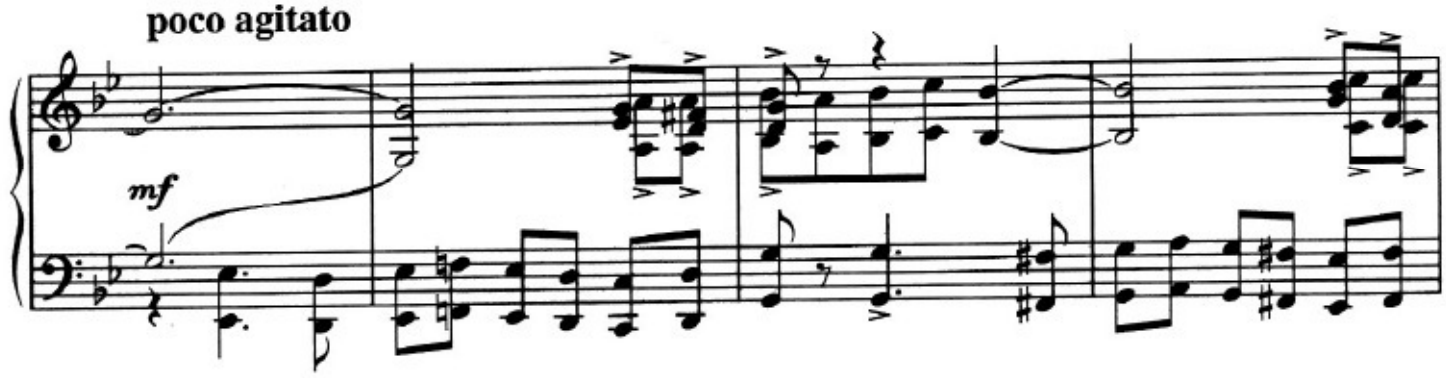
poco agitato
mf

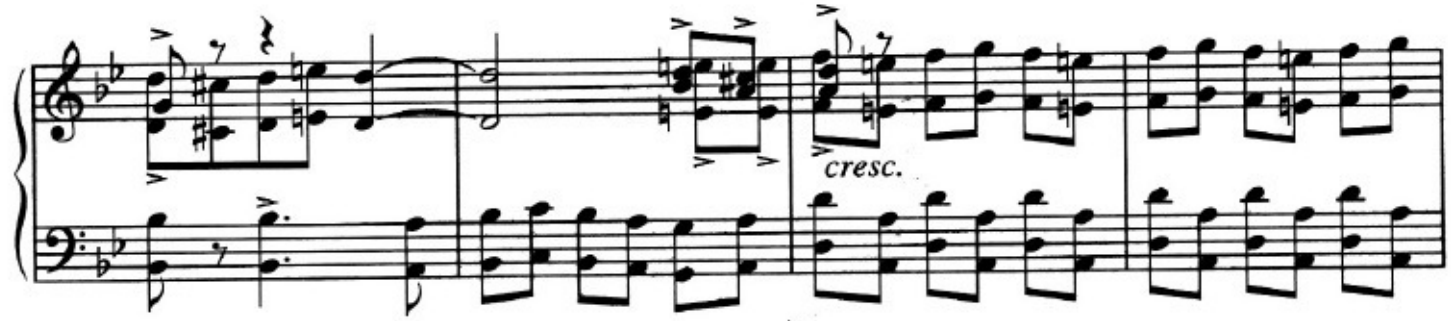
cresc.

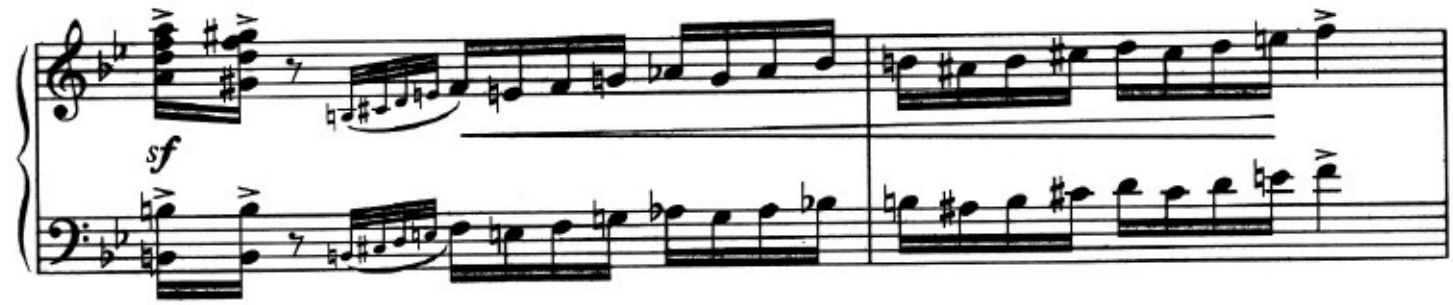
sf

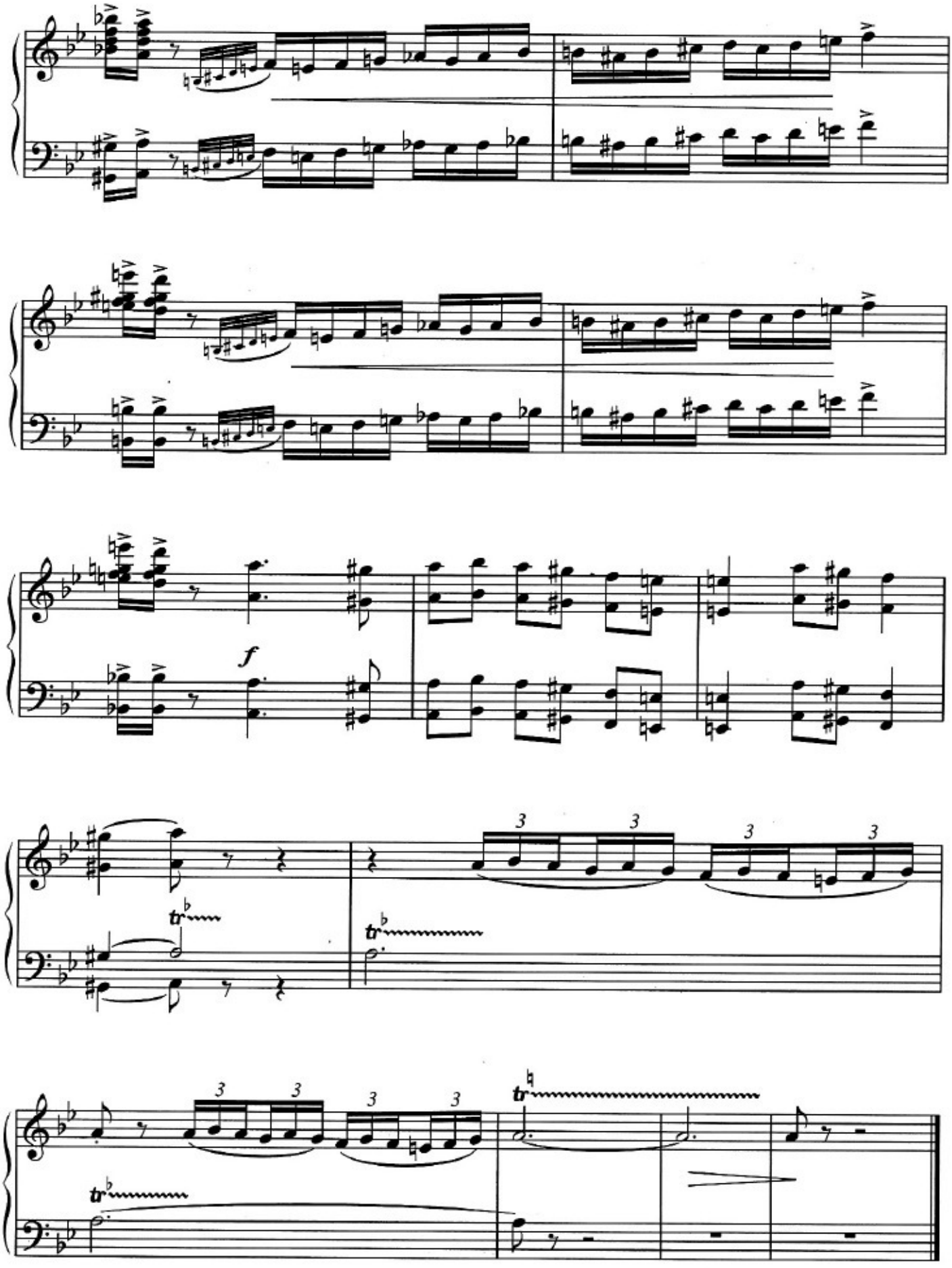
f
3
3
3
3
3
3
3
3

III

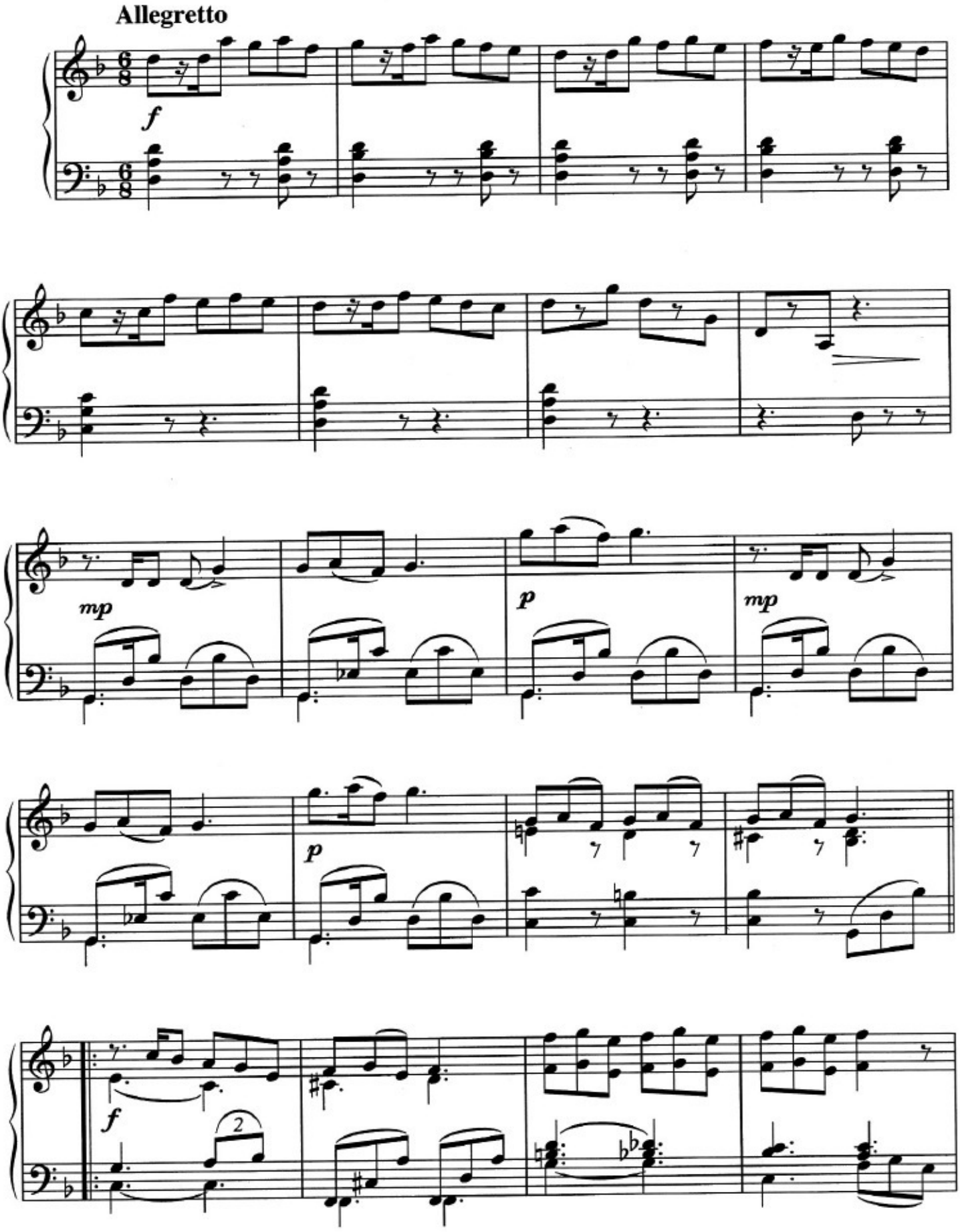

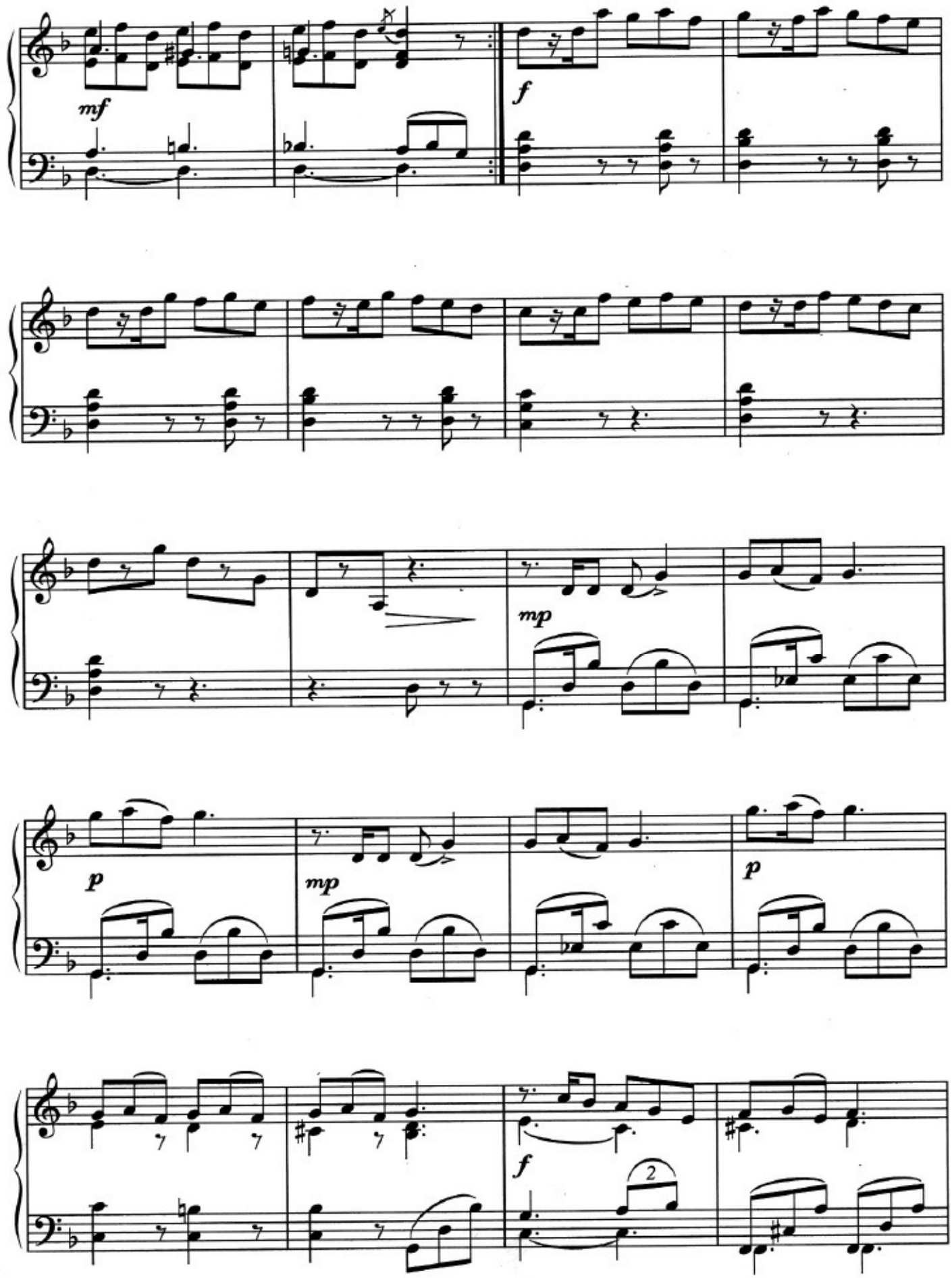
mf
f
mp
p
mp
p
f
2

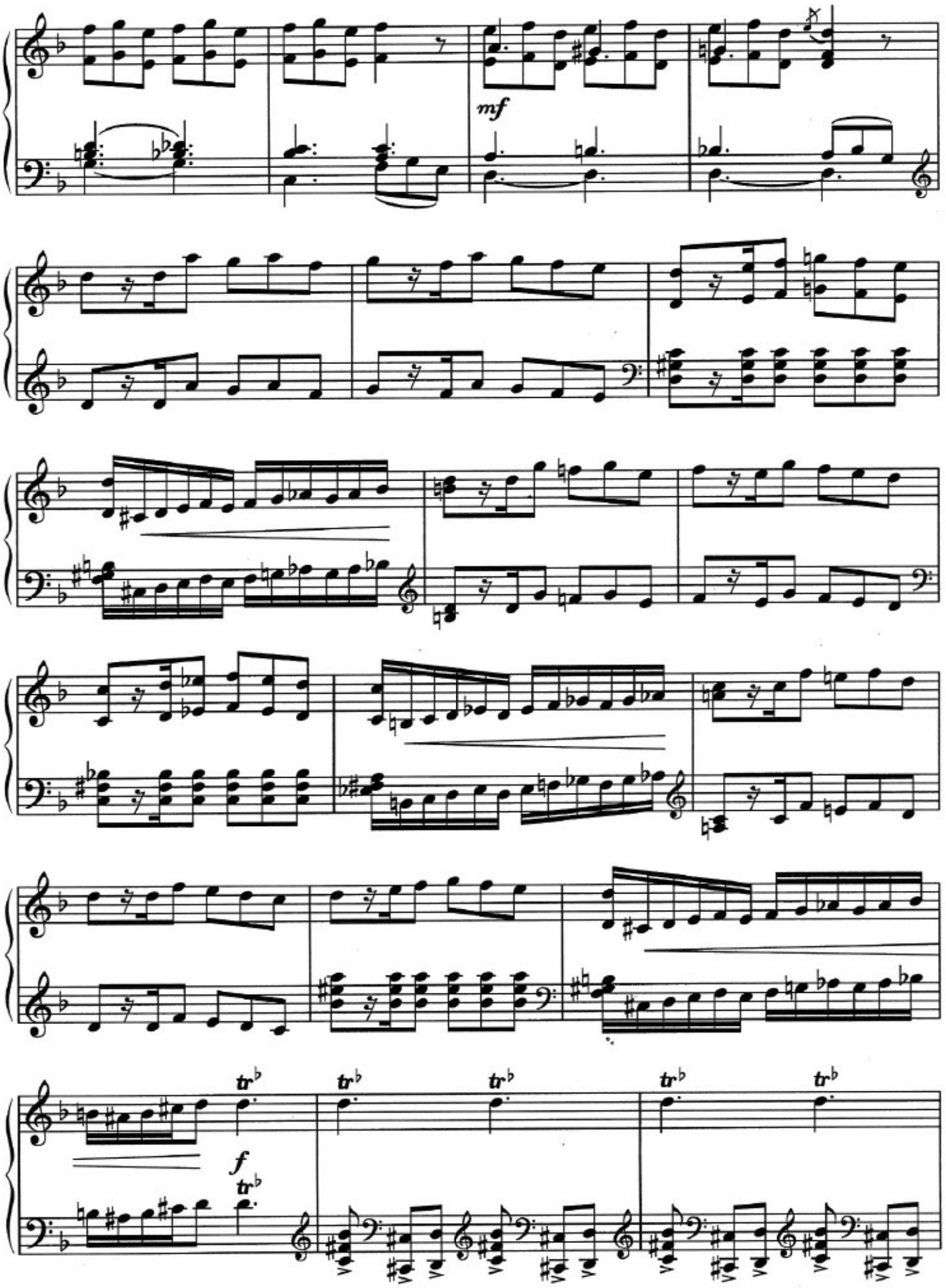
mf
tr
f

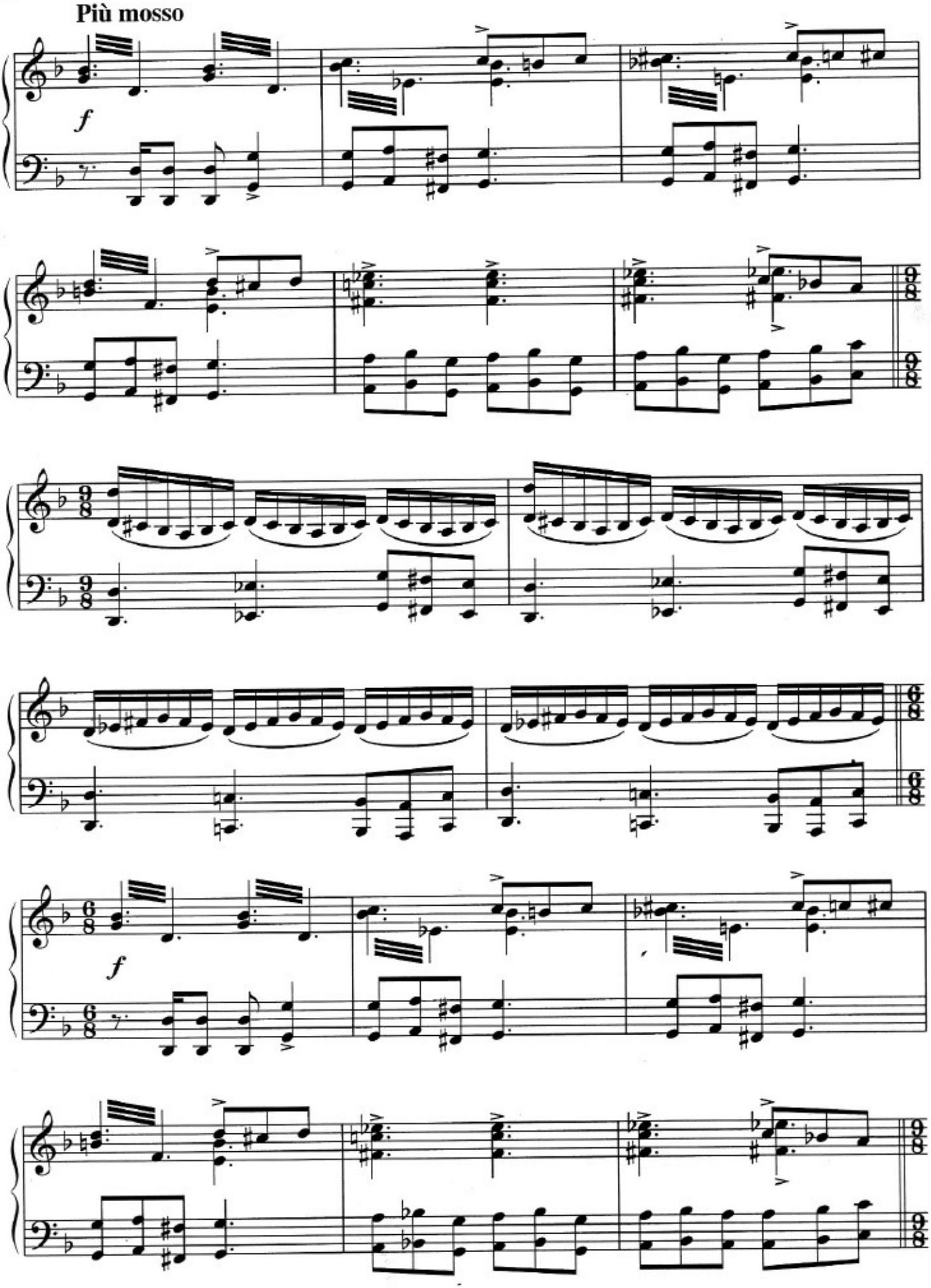
Più mosso
f
f

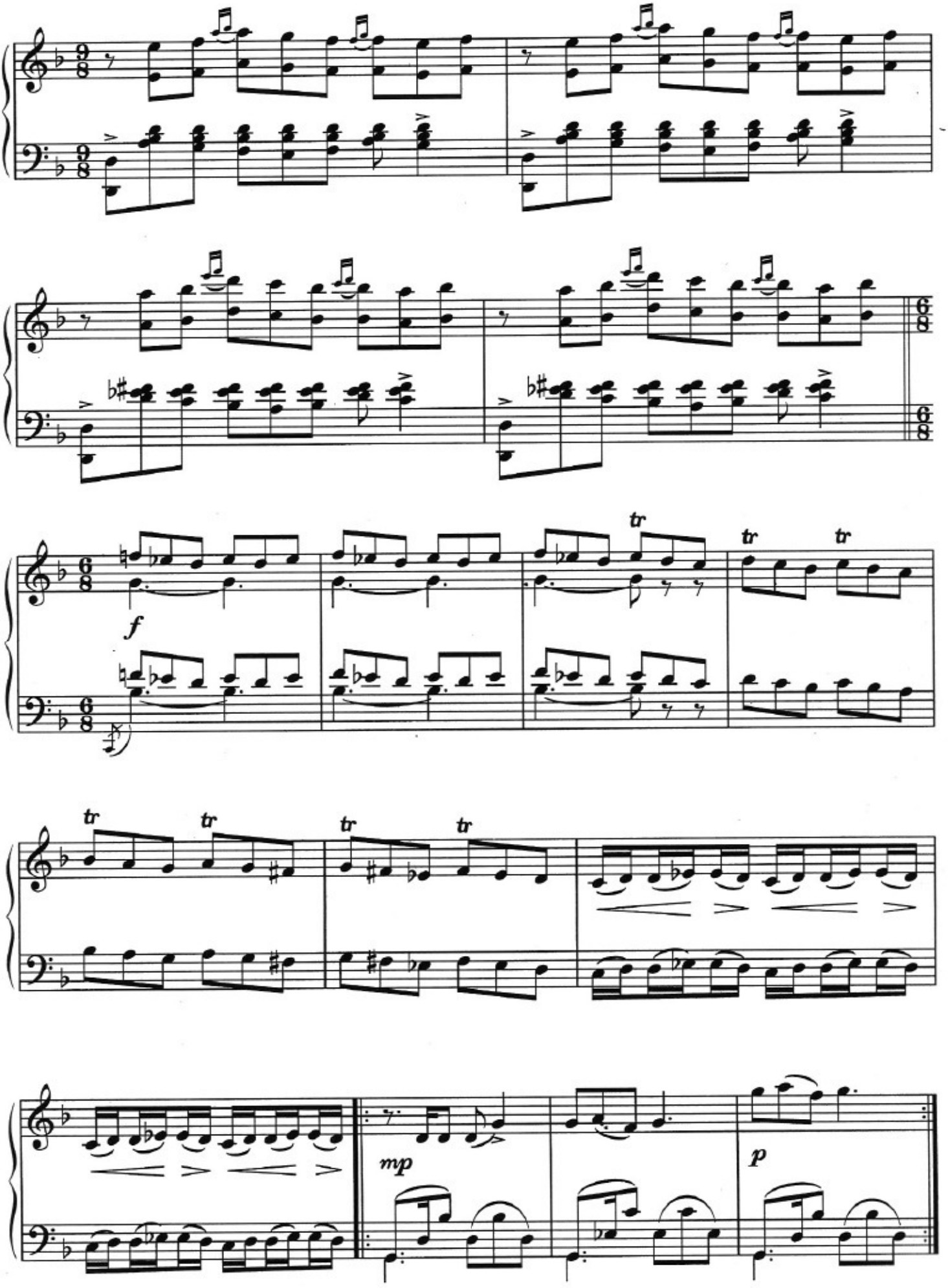
f
tr
tr
tr
tr
tr
tr
tr
mp
p

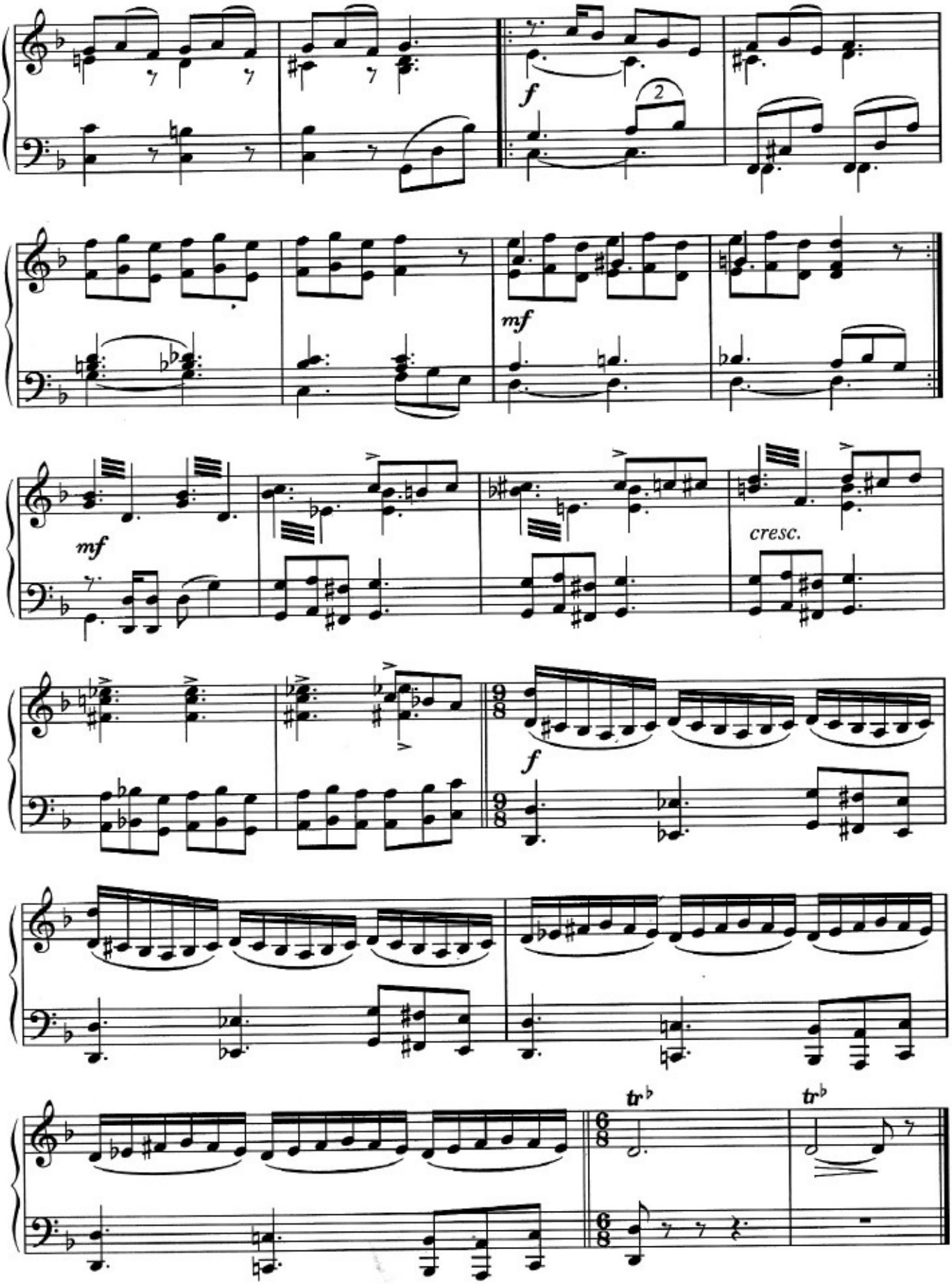
f
2
mf
mf
cresc.
f
9/8
9/8
tr♭
tr♭
6/8
6/8

"MIRACLE"

("Möcüzə")

1950

("Чудо")

1950

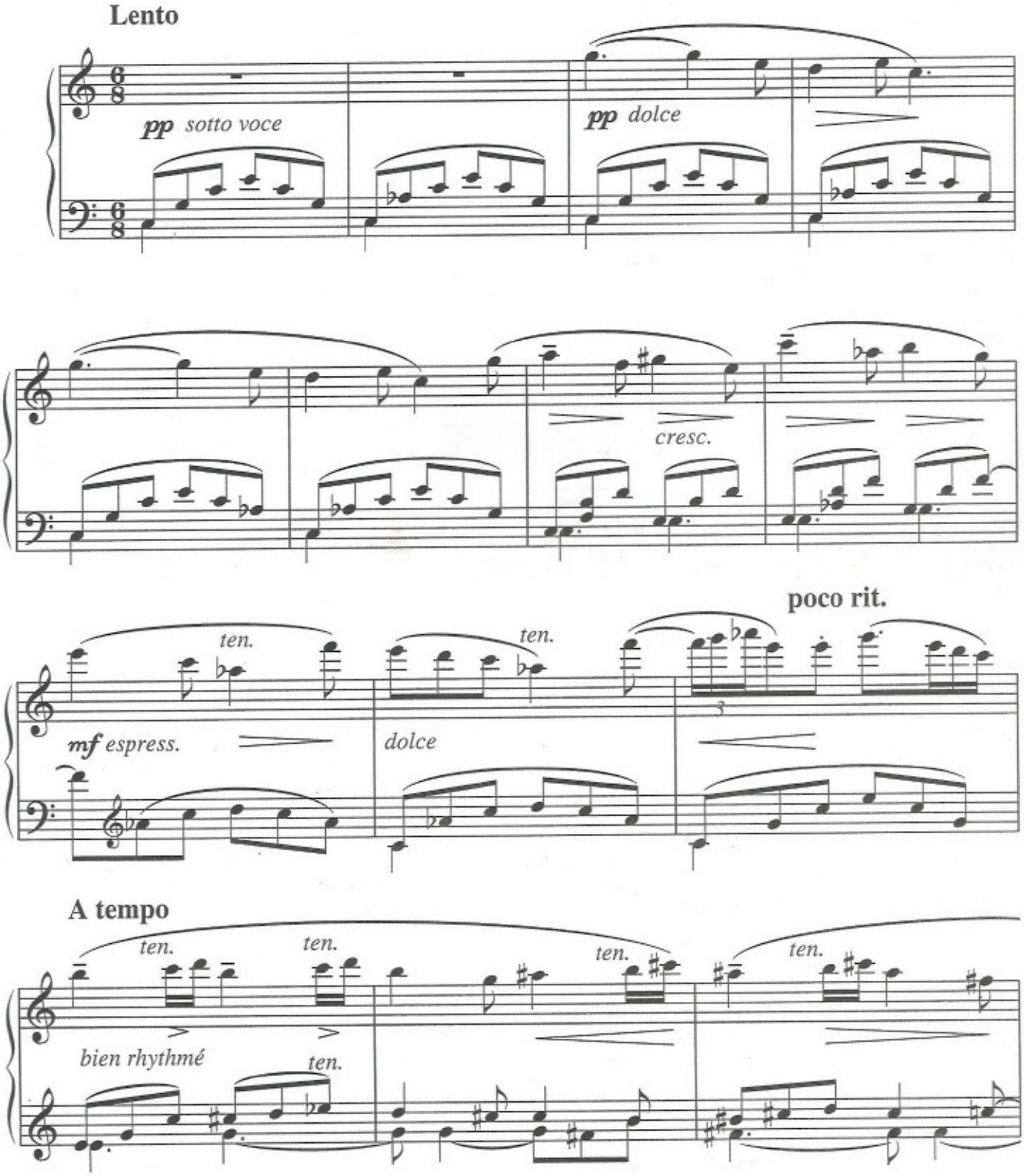

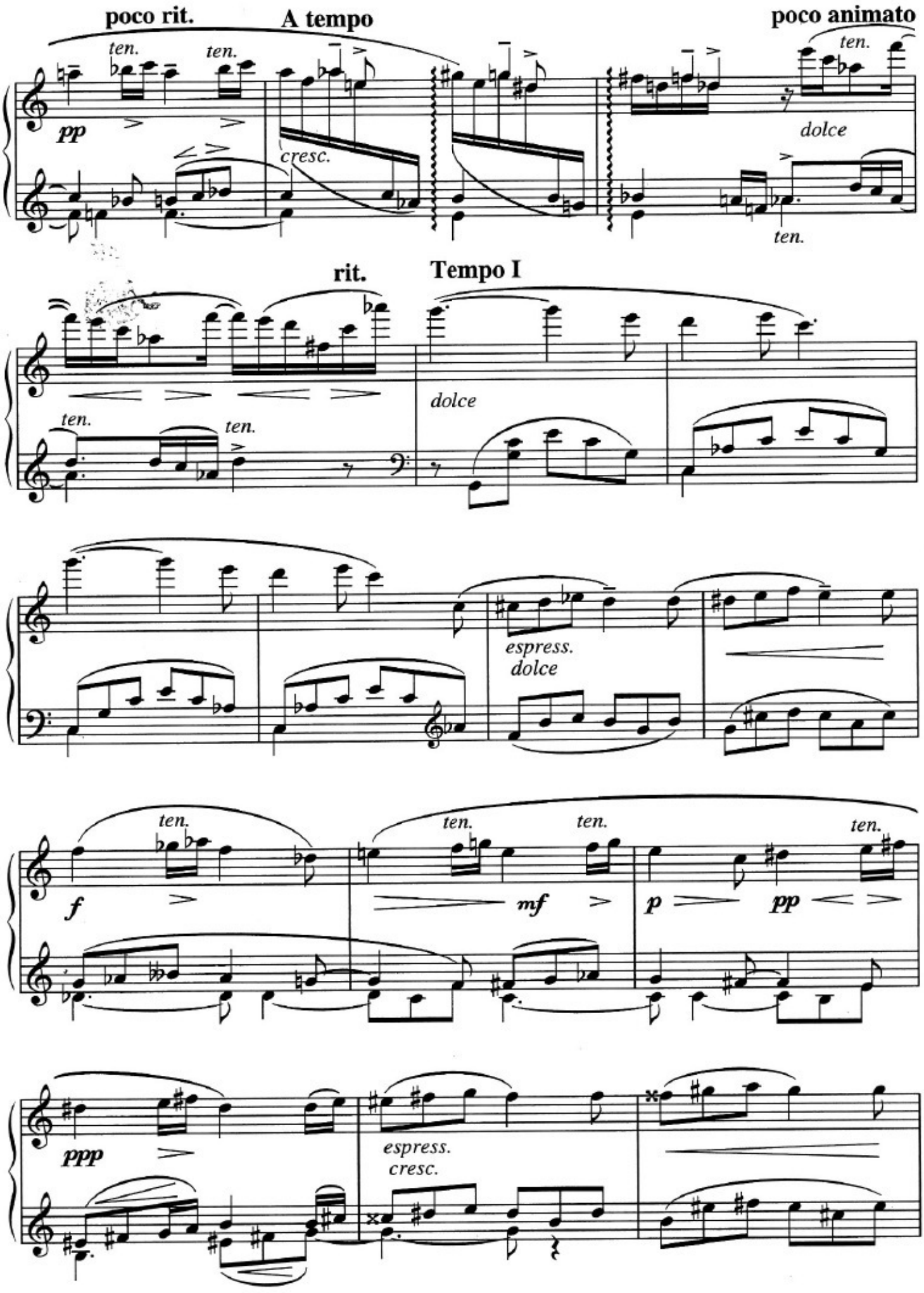
poco rit.
A tempo
poco animato
ten.
ten.
ten.
pp
cresc.
dolce
ten.
rit.
Tempo I
dolce
ten.
ten.
espress.
dolce
ten.
ten.
ten.
ten.
f
mf
p
pp
ppp
espress.
cresc.

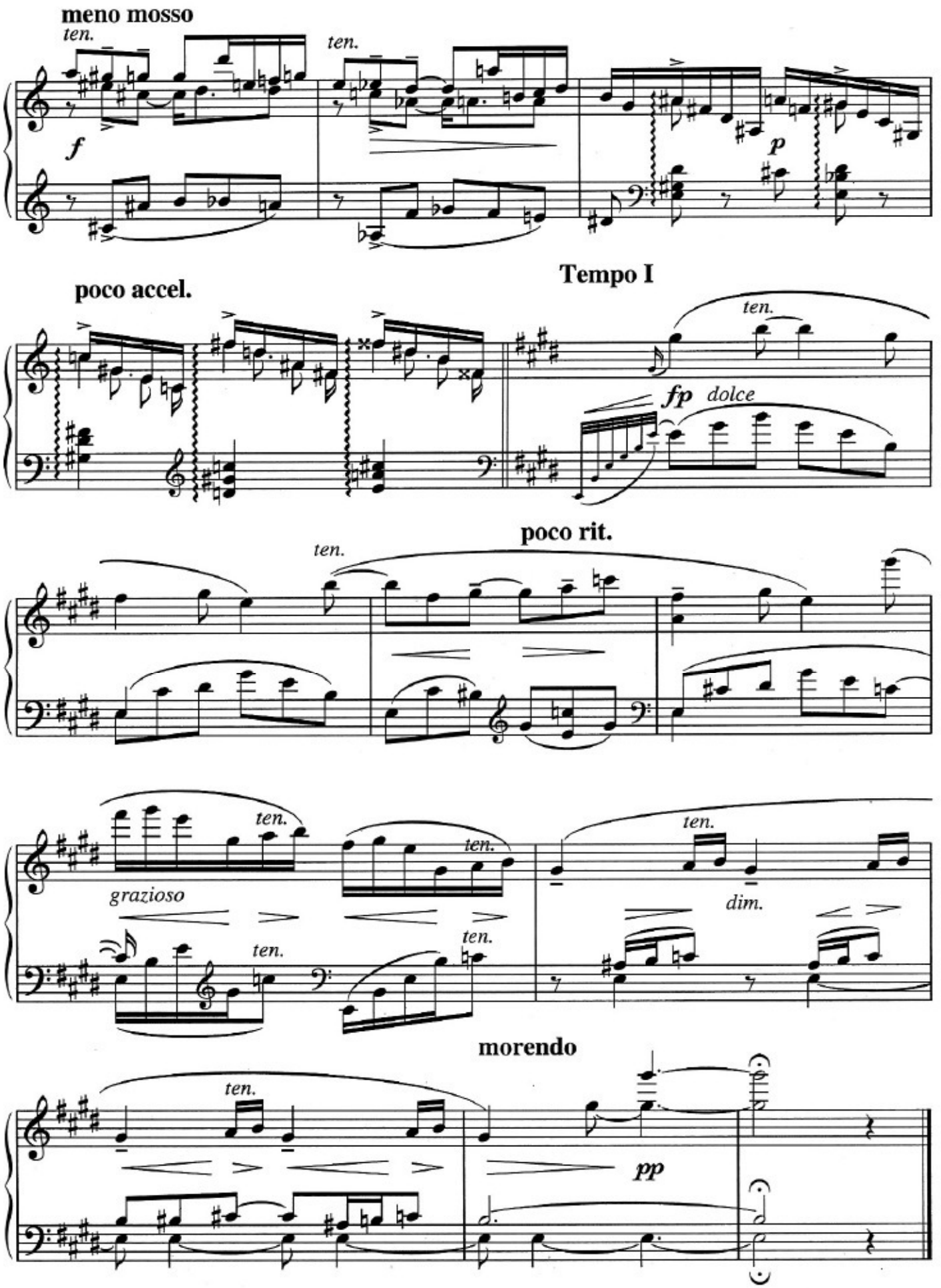
meno mosso
ten.
ten.
f
p
poco accel.
Tempo I
ten.
fp dolce
poco rit.
ten.
ten.
ten.
grazioso
ten.
ten.
ten.
dim.
morendo
ten.
pp

ADAJİO

("Çitra" baletindən)

1961

АДАЖИО

(из балета "Читра")

1961

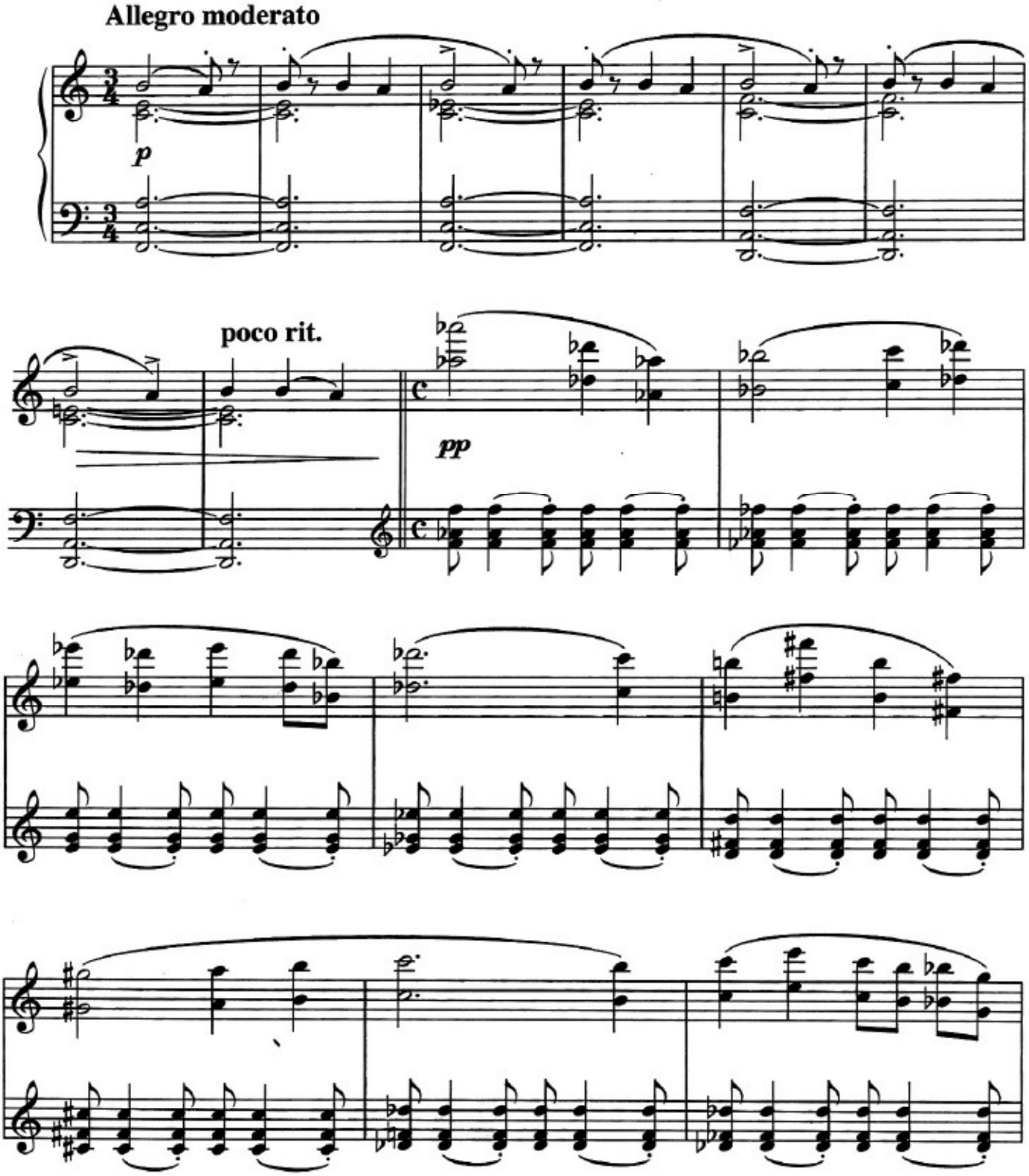

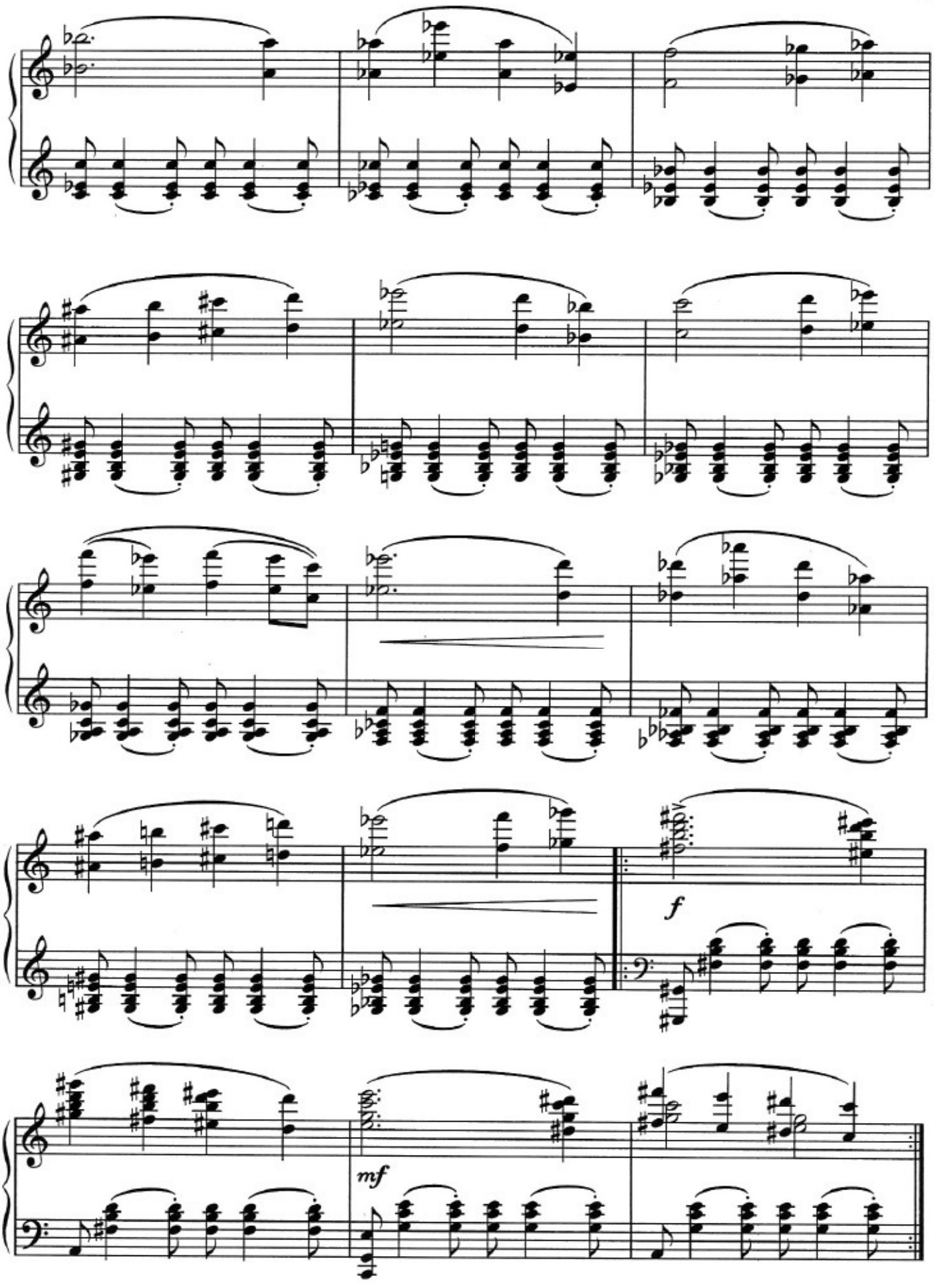
f
mf

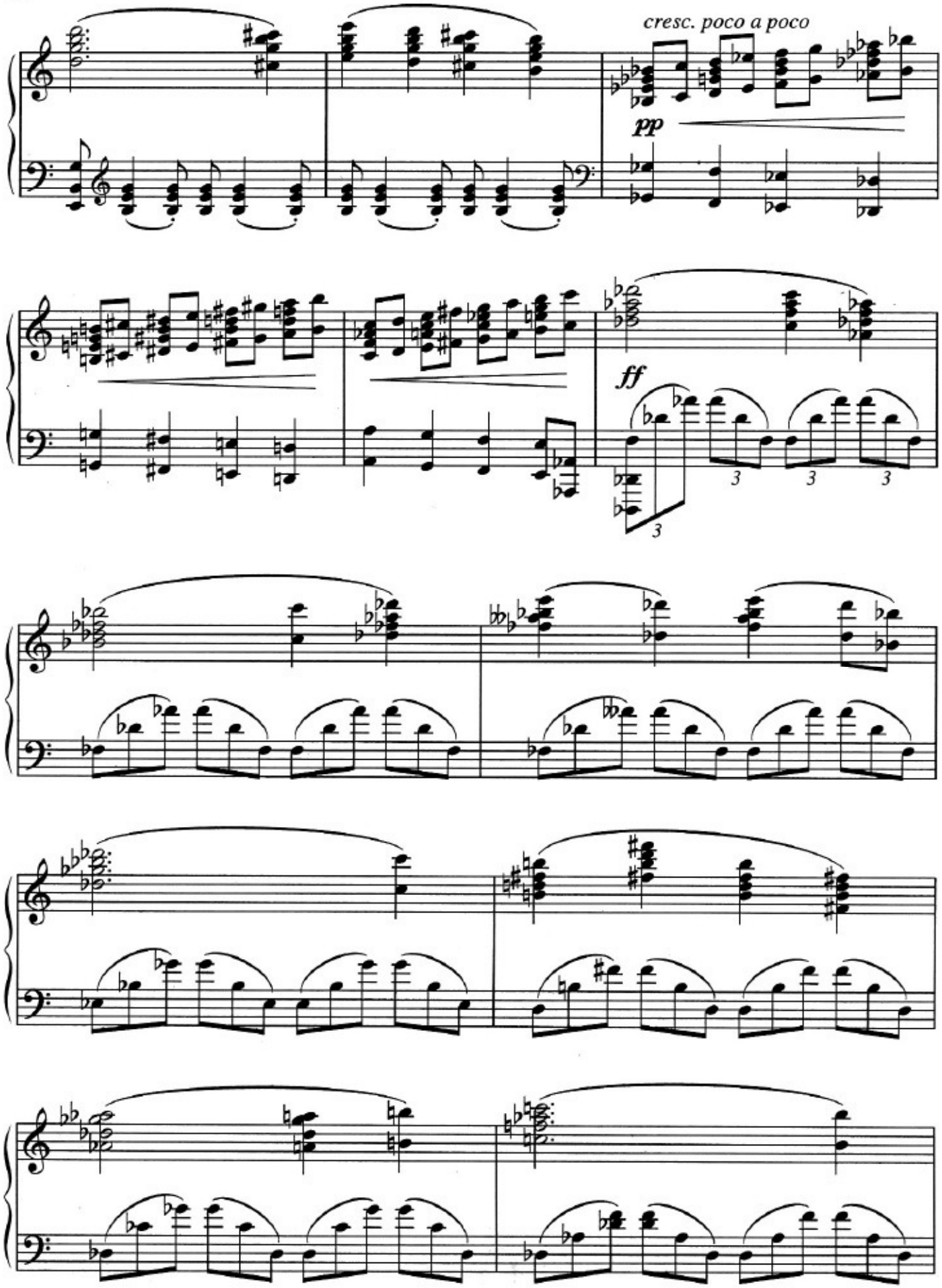
cresc. poco a poco
pp
ff
3
3
3
3

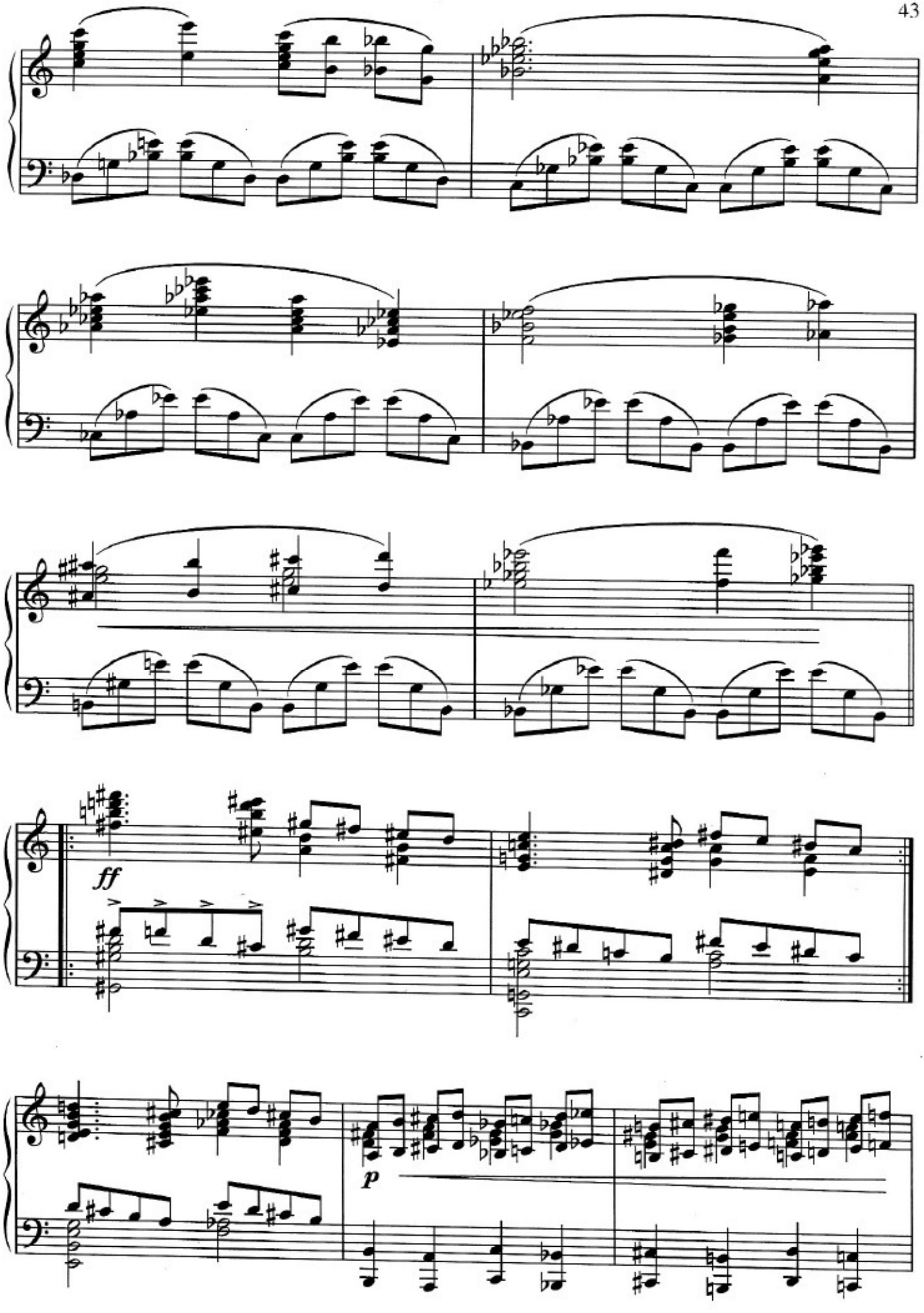
ff
p

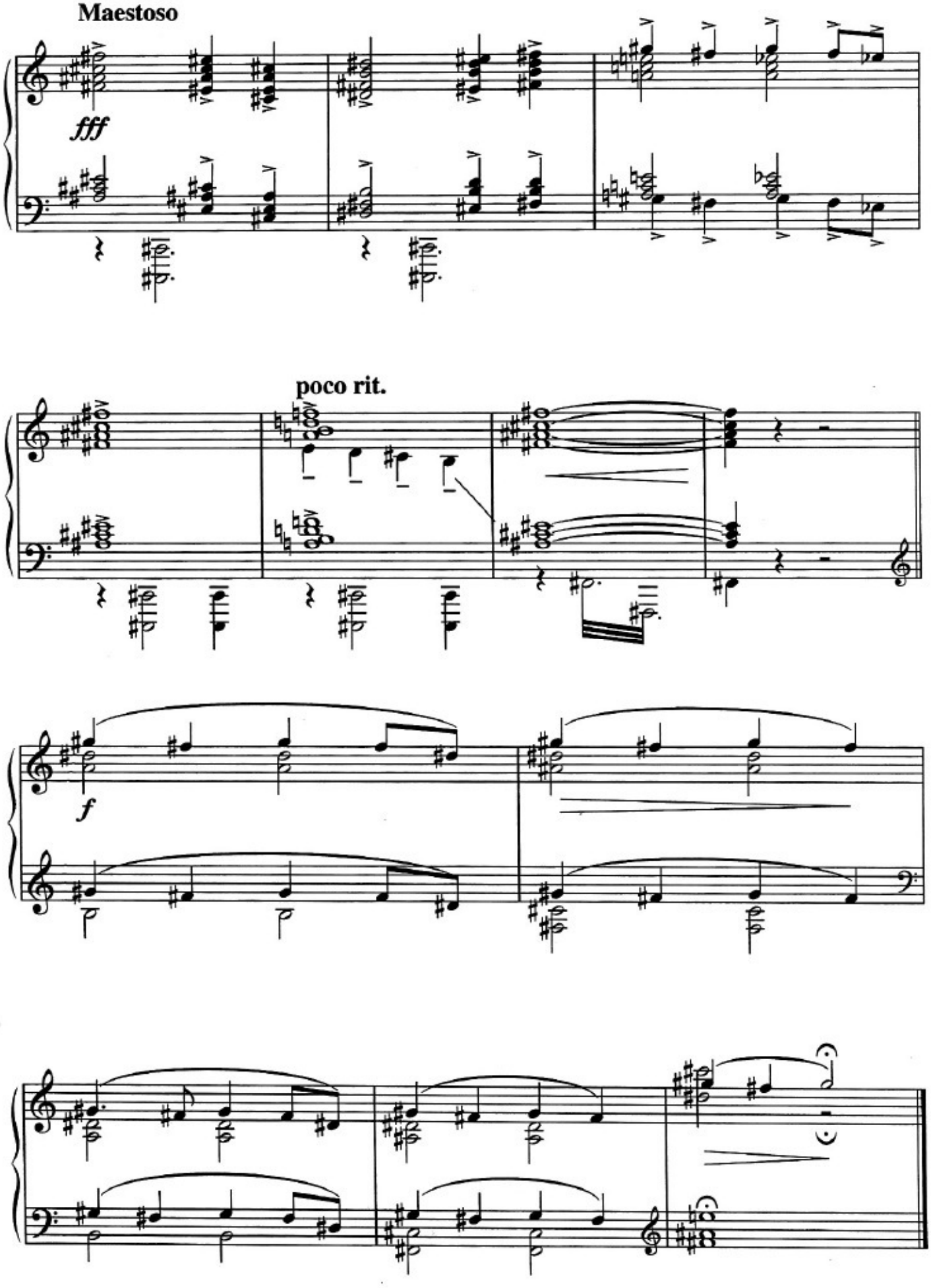
Maestoso
fff
poco rit.
f

ŞUR RƏNGİ

РЕНГ из мугама ШУР

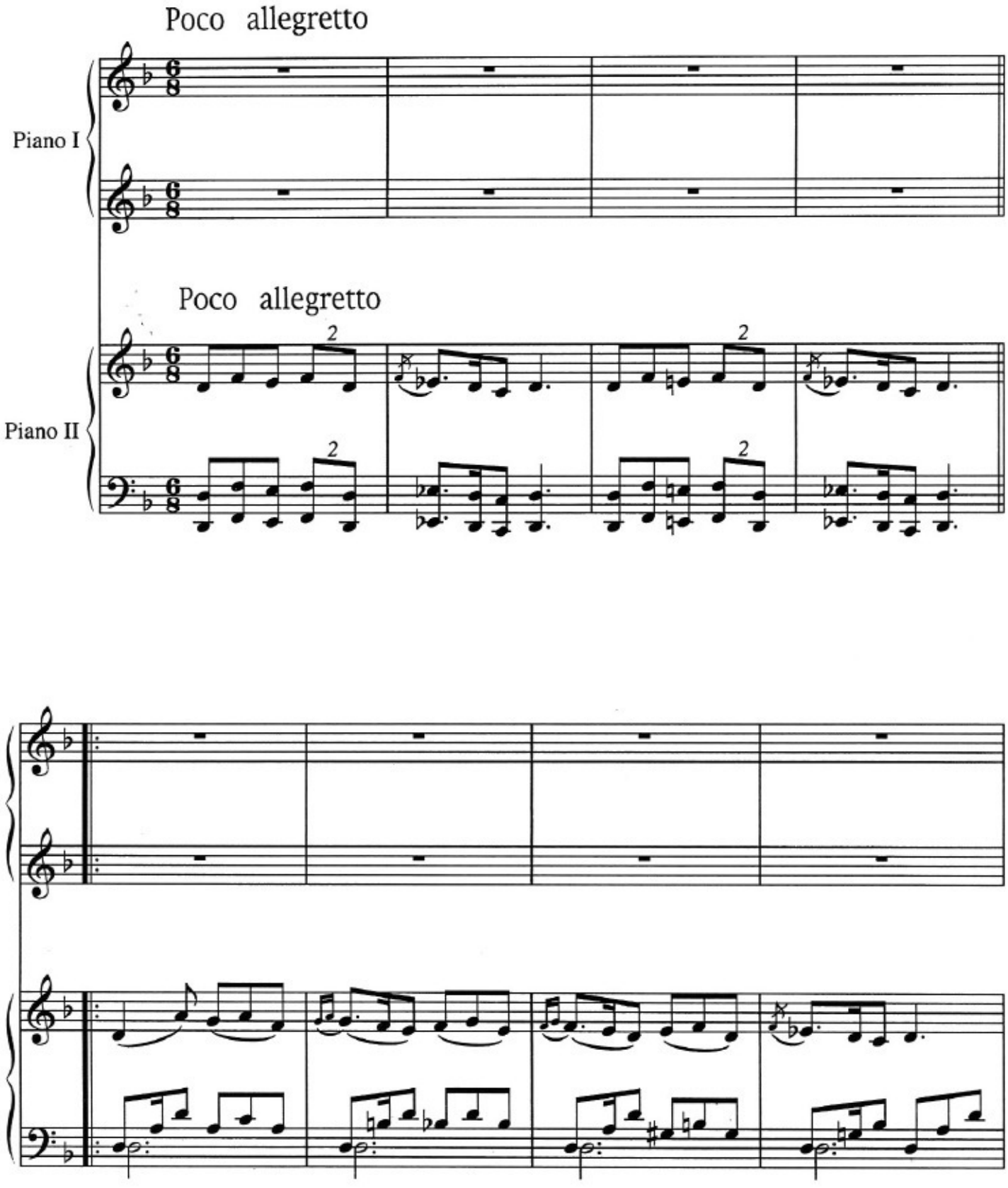

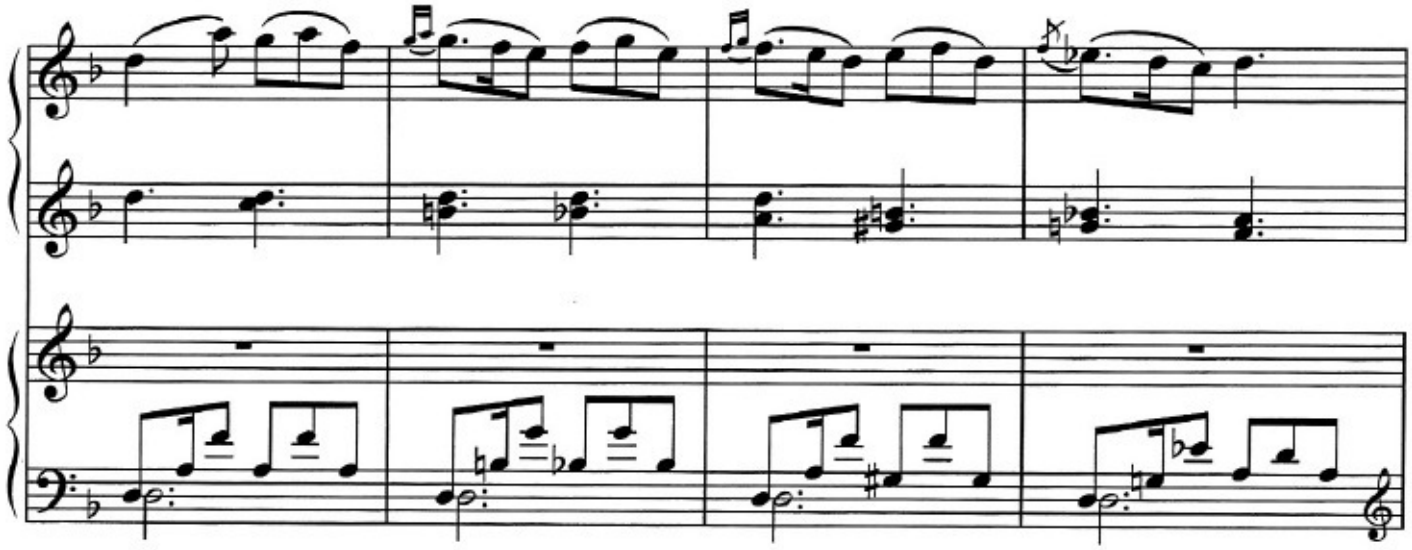

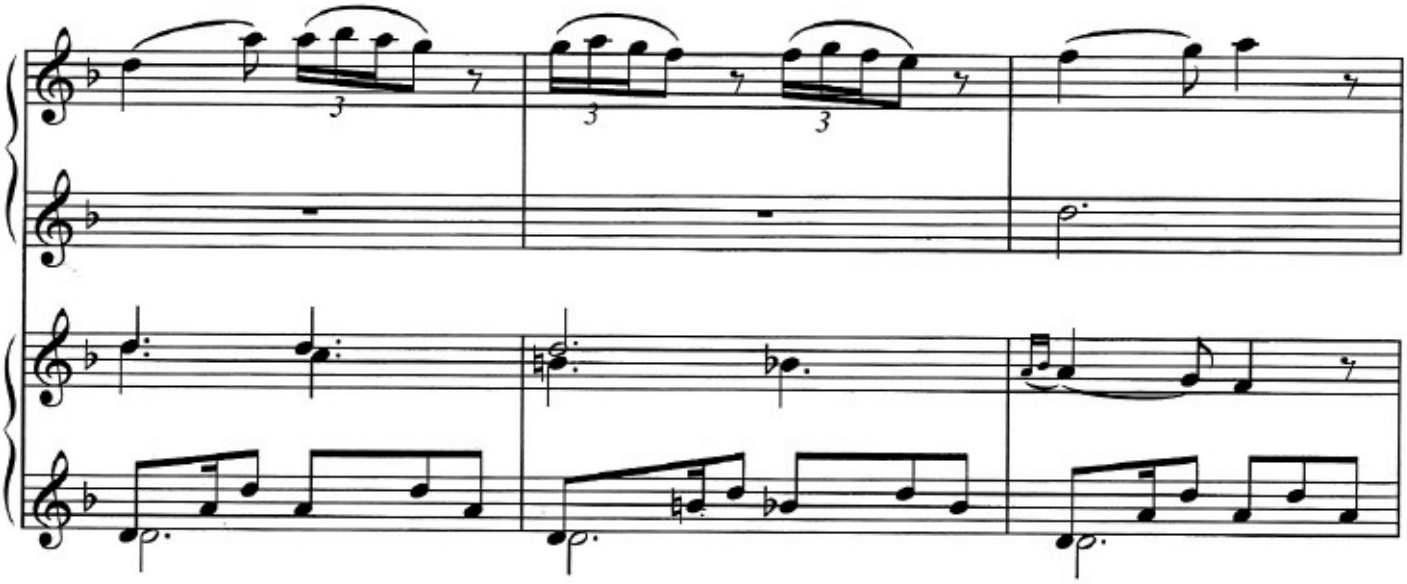

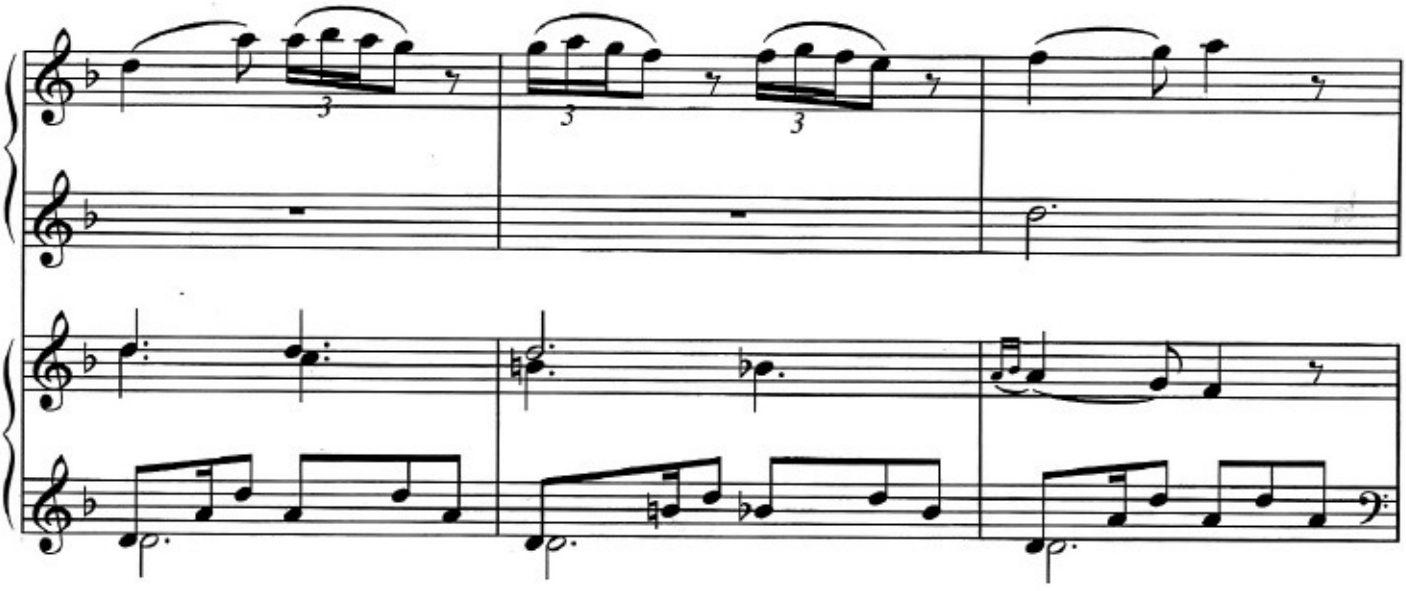

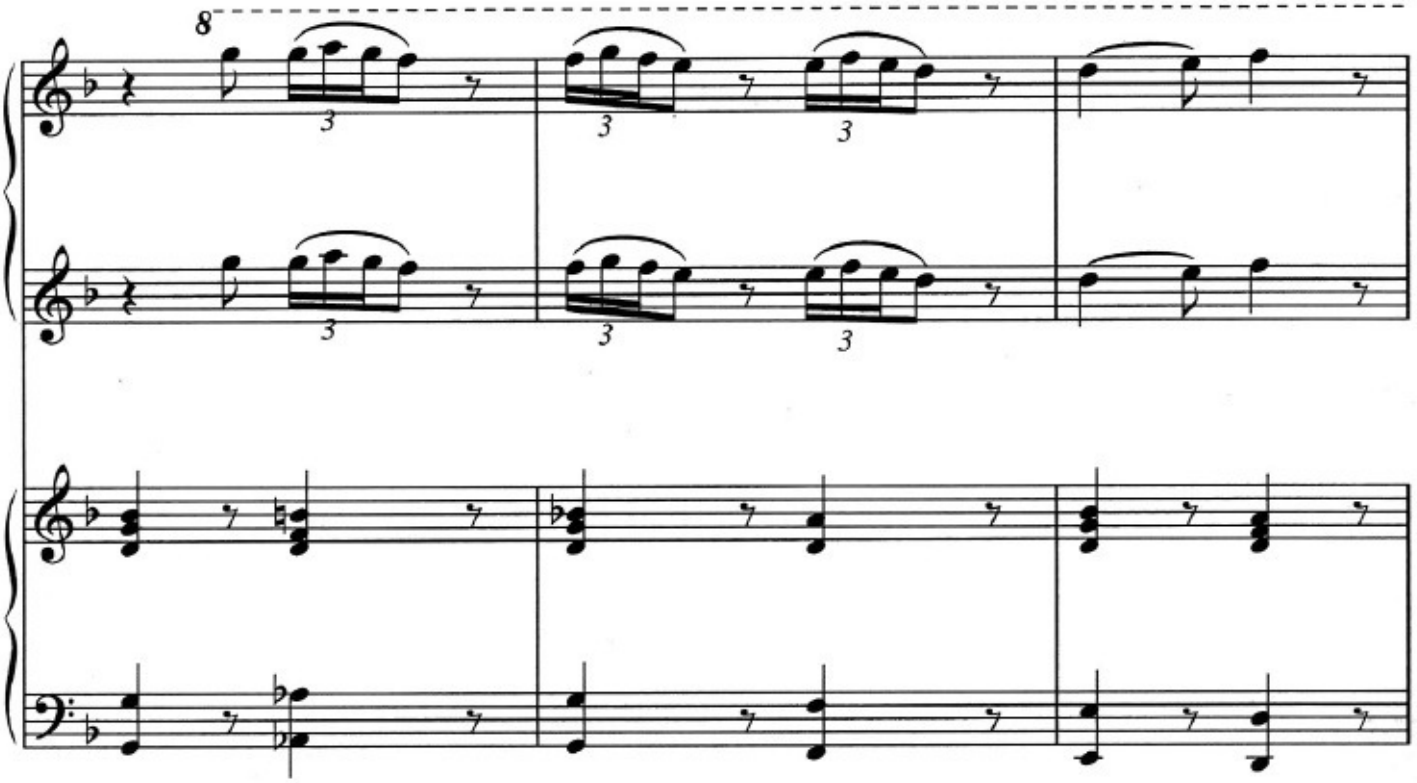

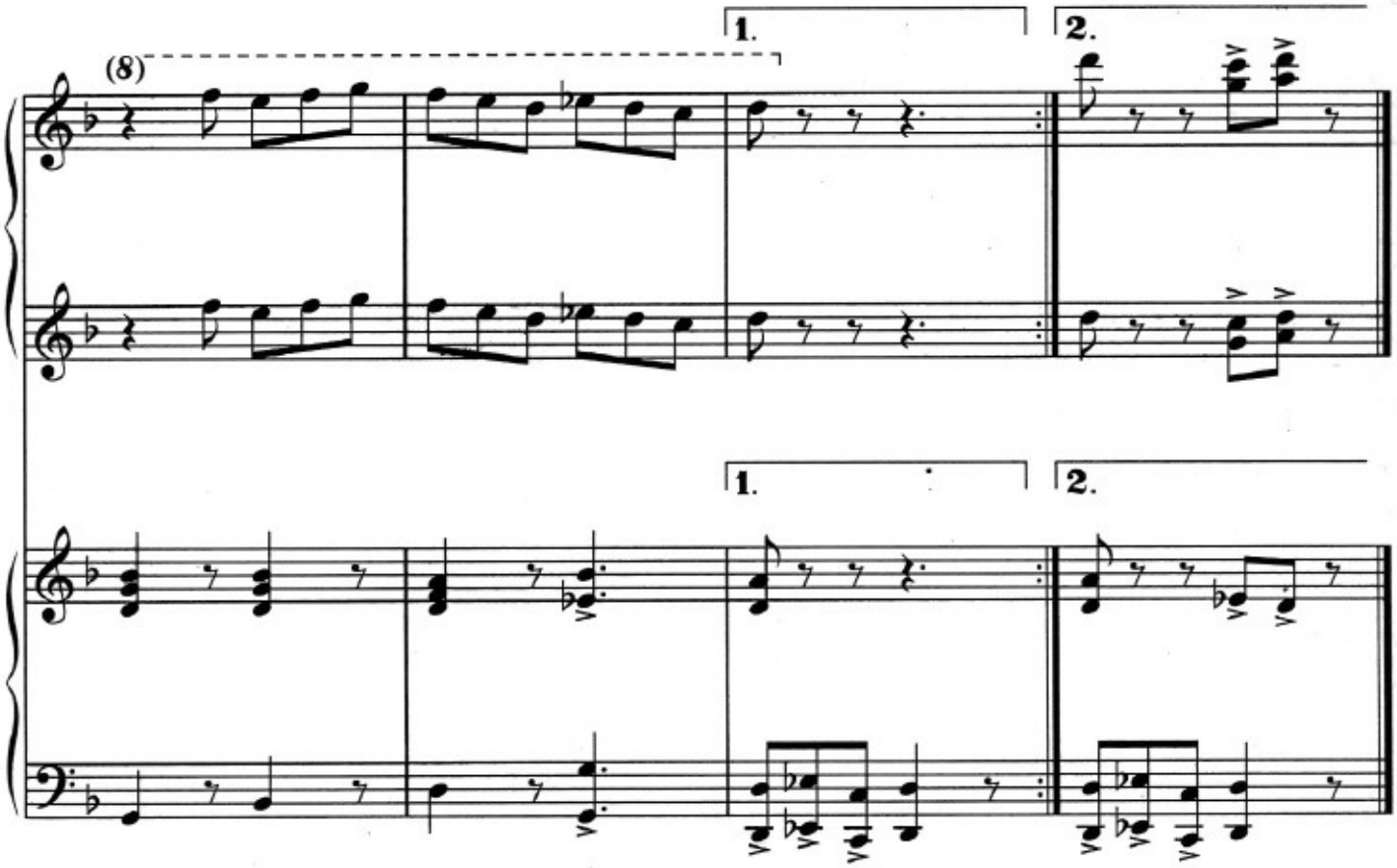

İN[illegible] 077154

QEYDLƏR

Etüd ("Zarafat"). 1929-cu il. Əsər Moskva şəhərində, Qnesinlər adına musiqi pedaqoji texnikumunda təhsil illərində bəstələnmişdir. İlk dəfə 16. 08. 2002-ci ildə Niyazinin mənzil-muzeyində onun 90 illiyinə həsr olunmuş elmi konfransda Bakı Musiqi Akademiyasının dosenti Ülviyyə Hacıbəyova ifa etmişdir. Redaktə Ü. Hacıbəyovanındır.

Skertso. 1929-cu il. Əsər Leninqrad şəhərində Mərkəzi Leninqrad musiqi texnikumunda təhsil illərində bəstələnmişdir. İlk dəfə 16. 08. 2002-ci ildə Niyazinin mənzil-muzeyində onun 90 illiyinə həsr olunmuş elmi konfransda Ü. Hacıbəyova ifa etmişdir. Redaktə Ü. Hacıbəyovanındır.

Prelüd. 1930-cu il. Əsəri ilk dəfə 16. 08. 2002-ci ildə Niyazinin mənzil-muzeyində onun 90 illiyinə həsr olunmuş elmi konfransda Ü. Hacıbəyova ifa etmişdir. Redaktə Ü. Hacıbəyovanındır.

Rəqs. Həcər Kafiyə həsr olunur. 1934-cü il. Əsəri ilk dəfə 16. 08. 2002-ci ildə Niyazinin mənzil-muzeyində onun 90 illiyinə həsr olunmuş elmi konfransda Alla Fyodorova ifa etmişdir.

"Almaz" kinofilminə musiqidən fraqmentlər. 1935-ci il. "Azərfilm" kinostudiyasının istehsalı. Səsli bədii film. Ssenari müəllifi Əməkdar incəsənət xadimi C. Cabbarlı. Rejissorlar: A. Quliyev, Q. M. Braqinski. Bəstəkarlar: Niyazi, Z. Hacıbəyov.

I. Andantino. Əsəri ilk dəfə 16. 08. 2002-ci ildə Niyazinin mənzil-muzeyində onun 90 illiyinə həsr olunmuş elmi konfransda Ü. Hacıbəyova ifa etmişdir.

II. Moderato. Əsəri ilk dəfə 02. 08. 2004-cü ildə Niyazi mənzil-muzeyində onun vəfatının 20-ci ildönümünə həsr olunmuş tədbirdə A. Fyodorova ifa etmişdir.

III. Allegretto. Əsəri ilk dəfə 02. 08. 2004-cü ildə Niyazi mənzil-muzeyində onun vəfatının 20-ci ildönümünə həsr olunmuş tədbirdə 35 saylı musiqi məktəbinin VIII sinif şagirdi Fəridə Rzayeva ifa etmişdir.

"Miracle" ("Möcüzə"). 1950-ci il. Əsər ilk dəfə 17.11.1994-cü ildə Rəna Rzayeva Vyananın "*Gesellschaft für Musik*" konsert zalında ifa etmişdir.

"Çitra" baletindən Çitra və Arcunanın Adajiosu. 1961-ci il. Fortepiano üçün müəllif işləməsinin ilk konsert ifası 02.08.2004-cü ildə Niyazinin mənzil-muzeyində onun vəfatının 20-ci ildönümünə həsr olunmuş tədbirdə səslənmişdir. İfaçı - Ü. Hacıbəyova.

Rəng ("Şur" muğamından). Bu iki piano üçün əsəri ilk dəfə 20. 08. 2003-cü ildə Niyazinin mənzil-muzeyində onun anadan olmasına həsr olunmuş tədbirdə A. Fyodorova və 35 saylı musiqi məktəbin VII sinif şagirdi Nigar Babayeva ifa etmiqlər.

ПРИМЕЧАНИЯ

Этюд ("Шуточка"). 1929 год. Написана в Москве, в годы учебы в Музыкально-педагогическом техникуме им. Гнесиных. Является первым образцом концертного этюда в азербайджанской музыке. Впервые исполнен доцентом Бакинской Музыкальной Академии Ульвией Гаджибековой 16. 08. 2002 г. в Квартире-музее Ниязи на научной конференции, посвященной 90-летию композитора. Редакция У. Гаджибековой.

Скерцо. 1929 год. Написано в Москве, в годы учебы в Музыкально-педагогическом техникуме им. Гнесиных. Впервые исполнен У. Гаджибековой 16. 08. 2002 г. в Квартире-музее Ниязи на научной конференции, посвященной 90-летию композитора. Редакция У. Гаджибековой.

Прелюд. 1930 год. Написана в Ленинграде, во время учебы в Центральном Ленинградском Музыкальном Техникуме. Впервые исполнен У. Гаджибековой 16. 08. 2002 г. в Квартире-музее Ниязи на научной конференции, посвященной 90-летию композитора. Редакция У. Гаджибековой.

Танец. Посвящается Хаджар Кафи. 1934 год. Впервые исполнен научным сотрудником ГММКА Аллой Федоровой 16. 08. 2002 г. в Квартире-музее Ниязи на научной конференции, посвященной 90-летию композитора.

Фрагменты из музыки к кинофильму "Алмас". 1935 год. Производство киностудии "Азерфильм". Звуковой художественный фильм. Сценарий заслуженного деятеля искусств Дж. Джаббарлы. Режиссеры: А. Кулиев, Г. М. Брагинский. Композиторы: Ниязи, З. Гаджибеков.

I. Andantino. Впервые исполнено У. Гаджибековой 16. 08. 2002 г. в Квартире-музее Ниязи на научной конференции, посвященной 90-летию композитора. Редакция У. Гаджибековой.

II. Moderato. Впервые исполнено А. Федоровой 02. 08. 2004 г. в Квартире-музее Ниязи на вечере, посвященном 20-летию со дня смерти композитора.

III. Allegretto. Впервые исполнено ученицей VIII класса музыкальной школы № 35 Фаридой Рзаевой 02. 08. 2004 г. в Квартире-музее Ниязи на вечере, посвященном 20-летию со дня смерти композитора.

"Miracle" (Чудо). 1950 год. Впервые пьеса была исполнена 17. 11. 1994 г. Реной Рзаевой в ее сольном концерте в Вене, в Концертном зале "Gesellschaft für Musik" ("Гезельшафт фюр мюзик").

Адажио Читры и Арджуны из балета "Читра". 1961 год. Первое концертное исполнение авторского переложения для фортепиано состоялось 02. 08. 2004 г. на мероприятии, посвященном 20-летию со дня смерти Ниязи, в ГММКА, квартире-музее Ниязи. Исполнила У. Гаджибекова.

Ренг из мугама "Шур" для 2-х фортепиано. Впервые исполнен А. Федоровой и ученицей VII класса музыкальной школы № 35 Нигяр Бабаевой 20. 08. 2003 г. в Квартире-музее Ниязи на мероприятии, посвященном дню рождения композитора

MÜNDƏRİCAT

Etüd ("Zarafat") 5

Skertso 14

Prelüd 21

Rəqs 24

"Almaz" kinofilminə musiqidən fraqmentlər

I 26

II 28

III 31

"*Miracle*" (Möcüzə) 37

Adajio ("Çitra"baletindən) 40

Rəng ("Şur" muğamından). *İki piano üçün* 44

Qeydlər

NİYAZİ

(Niyazi TAĞIZADƏ-HACIBƏYOV)

PYESLƏR

piano üçün

Tərtibçi-redaktor — **Alla Bayramova**
Kompüter not qrafikası, redaktor, maket — **Xanlar Novruzov**
Korrektor — **Alla Fyodorova**
Dizayn — Elshen Qurbanov

СОДЕРЖАНИЕ

Этюд ("Шуточка") 5
Скерцо 14
Прелюд 21
Танец 24
Фрагменты из музыки к кинофильму "Алмас"
I 26
II 28
III 31
"*Miracle*" (Чудо) 37
Адажио (из балета "Читра") 40
Ренг (из мугама "Шур"). *Для двух фортепиано* 44
Примечания

НИЯЗИ

(Ниязи ТАГИЗАДЕ-ГАДЖИБЕКОВ)

ПЬЕСЫ

для фортепиано

Составитель-редактор **Алла Байрамова**
Компьютерная нотографика, редактор, макет **Ханлар Новрузов**
Корректор **Алла Федорова**
Дизайн Эльшан Гурбанов